

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhľadávka Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/215>

Materiál v pripomienkovom konaní do 15.05.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Úradom pre reguláciu sieťových odvetví SR ako iniciatívny materiál.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh vyhlášky ustanovuje pre cenovú reguláciu v elektroenergetike v oblasti výroby elektriny, prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny v súlade so splnomocňovacími ustanoveniami § 40 ods. 1 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov. Návrh obsahuje a) rozsah cenovej regulácie, b) spôsob vykonávania cenovej regulácie, c) postup a podmienky uplatňovania cien, d) rozsah, štruktúru a výšku ekonomicky oprávnených nákladov a spôsob ich úhrady, e) rozsah investícií súvisiacich s regulovanou činnosťou, f) spôsob určenia výšky primeraného zisku, g) podklady návrhu ceny a spôsob predkladania návrhu ceny.

Návrh vyhlášky ďalej upravuje cenovú reguláciu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v súlade so splnomocňovacími ustanoveniami § 19 ods. 2 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 40 ods. 1 zákona o regulácii. Vyhláška taktiež bude upravovať cenovú reguláciu dodávky elektriny pre zraniteľných odberateľov elektriny podľa § 2 písm. k) prvého, tretieho, piateho a ôsmeho bodu zákona o regulácii.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.07.2024, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh vyhlášky ustanovuje pre cenovú reguláciu v elektroenergetike v oblasti výroby elektriny, prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Návrh vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“), ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike (ďalej len „návrh vyhlášky“) ruší okrem aktuálne platnej a účinnej vyhlášky ÚRSO č. 107/2023 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia dodávky elektriny a vyhlášky ÚRSO č. 370/2023 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v oblasti podpory výroby elektriny a niektoré súvisiace podmienky vykonávania regulovaných činností aj vyhlášku ÚRSO č. 246/2023 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike. ÚRSO týmto návrhom eliminuje súčasné nastavenie („pásmovanie“) tarify za prevádzkovanie systému (TPS) a tarify za systémové služby (TSS). Namiesto troch pásiem TPS a TSS, odstupňovaných podľa spotreby odberateľa, sa vraciame k systému jednej sadzby TPS a TSS a individuálnej sadzby TPS (stanovená na základe § 12 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii sieťových odvetví) a TSS.

K uvedenému návrhu ÚRSO vyjadruje RÚZ zásadný nesúhlas a to z nasledovných dôvodov:

Republiková únia zamestnávateľov je členom:

- Návrh zásadne navýši náklady energeticky náročného priemyslu na elektrickú energiu, čo ohrozuje konkurencieschopnosť slovenských podnikov a zároveň vytvára vážnu bariéru pre ich dekarbonizáciu, ktorá je pri väčšine technológií viazaná na vyššiu spotrebu elektrickej energie.

- Ide o priamy rozpor s Programovým vyhlásením vlády SR pre roky 2023 – 2027, v zmysle ktorého sa vláda, okrem iného, „zaviazala na udržateľnú cenovú dostupnosť pri zachovaní konkurencieschopnosti podnikateľského prostredia v oblasti energetiky, zabezpečenie cenovo udržateľných, stabilných, predvídateľných a dostupných dodávok všetkých druhov energie pre domácnosti, hospodárstvo a verejný sektor a využitie všetkých dostupných a efektívnych nástrojov pre zníženie poplatkov, ktoré vstupujú do koncových cien elektrickej energie“.

Nad rámec zásadného nesúhlasu uvádzame ďalšie relevantné dôvody na podporu nášho rozporu:

- Navrhovaný spôsob výpočtu TPS je neprehľadný a nejasný, a vzhľadom na nepredvídateľnosť komplikuje plánovanie nákladov, ktoré je v podnikateľskom sektore kľúčové.
- Viaceré kľúčové parametre (napr. koeficient individuálnej sadzby tarify), ktoré zásadným spôsobom vstupujú do výpočtu, sú pritom stanovené priamo ÚRSO, alebo Ministerstvom hospodárstva SR (napr. PFPT - plánovaná výška finančných prostriedkov), pričom nie sú stanovené žiadne lehoty, do kedy majú byť zverejnené.
- Vzorce obsahujú zbytočné veličiny, ktoré v konečnom dôsledku so spotrebou elektriny, alebo jej nákupom, nič nemajú;
- Povinnosť na ročnej báze predkladať znalecké výpočty byrokratizuje proces výpočtu. ÚRSO má jednoznačnú informáciu o nákupe elektriny subjektom individuálnej TPS z externých zdrojov a má možnosť si ho overiť cez štátom vlastnené subjekty. Znalecké posudky by sa skôr mali viazať na koeficienty a veličiny, ktoré navrhuje Úrad a Ministerstvo;

Na podporu svojho nesúhlasu zdôrazňujeme nasledovné skutočnosti:

- Samotný ÚRSO koncom roka 2021 pri verejnej konzultácii k diferencovanej TPS (na viaceré hodnoty, ktoré sa uplatňujú pre koncových odberateľov elektriny podľa množstva koncovej spotreby elektriny v odbernom mieste) zdôrazňoval potrebu zaviesť systém primeraného rozloženia nákladov TPS medzi skupinami odberateľov a teda nevyhnutnosť znížiť záťaž TPS pre priemyselných odberateľov v porovnaní s obdobnými tarifami a poplatkami zdieľanými ich konkurenciou na trhoch EÚ.
- Aspekt konkurencieschopnosti a potreby zníženia finančnej záťaže energeticky náročného priemyslu priamo priznalo aj Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej „MHSR“) a to prostredníctvom kompenzácie nákladov na podporu obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) podľa § 6a zákona č. 309/2009 Z. z., o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby (ďalej len „zákon o podpore OZE“). Tento mechanizmus bol notifikovaný v Európskej komisii, ktorá ho schválila v rozhodnutí C(2019) 6860 vo veci SA. 53564(2019/N). MHSR zdôvodnilo vrátenie časti poplatkov „snahou znížiť náklady elektroenergeticky náročných podnikov z dôvodu vysokých platieb za cenu elektriny, ktoré negatívne ovplyvňujú konkurencieschopnosť slovenských podnikov vo vzťahu ku krajinám mimo EÚ, ktoré nemajú prísne nastavené pravidlá pre ochranu životného prostredia“. Na základe vyššie uvedených skutočností preto žiadame predkladateľa návrhu vyhlášky na zachovanie trojpásmovej TPS a TSS, tak ako je upravená v § 7, resp. § 19 aktuálne platnej a účinnej vyhlášky ÚRSO č. 246/2023 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike.

Pásmové nastavenie TPS a TSS predstavuje systémové riešenie s rovnakými pravidlami pri platbách TPS a TSS pre všetky podnikateľské subjekty a preukázateľne najviac vystihuje zámer Európskej komisie a Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky (CEEAG) smerovať systémové zľavy na veľkých priemyselných odberateľov s energeticky náročným procesom výroby.

Subjekty združené v RÚZ považujú diverzifikáciu sieťových poplatkov a taríf v elektroenergetike podľa spotreby za jednoznačne opodstatnenú s cieľom udržať konkurencieschopnosť energeticky náročného priemyslu na jednotnom trhu EÚ, ale aj voči konkurencii z tretích krajín.

V otázke udržateľnosti systému regulovaných taríf a poplatkov navrhujeme preto zamerať pozornosť na možnosť využitia výnosov z dražieb emisných povoleniek, ktoré sú príjmom Environmentálneho fondu, na podporu obnoviteľných zdrojov energie (prostredníctvom TPS), tak ako sa to aplikuje už niekoľko rokov v Českej republike.

Výnosy z dražieb sú tiež zdrojom pre kompenzáciu nepriamych nákladov oprávnených priemyselných subjektov v rámci schémy štátnej pomoci pre podniky v odvetviach, v prípade ktorých sa predpokladá vystavenie skutočnému riziku úniku uhlíka v dôsledku vysokých nepriamych nákladov.

2. Pripomienka k preambule

Doplniť, že vyhláška je vykonávacích predpisov § 95 ods. 2 písm. n) podmienky pripojenia a postup prevádzkovateľa sústavy pri pripojení elektroenergetických zariadení a odberných elektrických zariadení do sústavy, a to z dôvodu, že návrh v § 5a a nasl. obsahuje právnu úpravu, ktorou sa ustanovujú podmienky pripojenia do sústavy.

3. Pripomienka k preambule

Navrhujeme doplniť odkazy, tak ako sú uvedené v zákone.

§ 95 ods. 2 písm. d) znie nasledovne: "postupy a opatrenia týkajúce sa uchovávaní údajov a formu a obsah uchovávaných údajov podľa § 34 ods. 2 písm. v) a § 69 ods. 2 písm. i)",

§ 95 ods. 2 písm. e) "spôsob, rozsah a štruktúru poskytovania meraných a vyhodnotených údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu v závislosti od typu merania na odbernom mieste a štruktúry merania a uchovávaní údajov o spotrebe prevádzkovateľom prepravnej siete a prevádzkovateľom distribučnej siete podľa § 49 ods. 7 písm. j) a § 64 ods. 7 písm. i)",

4. Zásadná pripomienka k § 4 ods. 1 písm. g)

V § 4 ods. 1 písm. g) navrhujeme zjednotenie obdobia s ostatnými komoditami

Odôvodnenie:

v texte "za obdobie šiestich kalendárnych mesiacov predchádzajúcich mesiacu", napr. ak je referenčná cena elektriny braná ako ročný priemer, nech aj pre CO2 je ročný priemer, ak je to polročný priemer, tak nech aj pre CO2 zostane polročný

5. Zásadná pripomienka k § 4 ods. 1 písm. i)

V § 4 ods. 1 písmeno i) navrhujeme upraviť nasledovne:

„i) odpisy majetku; pri hmotnom majetku sa za ekonomicky oprávnené náklady považuje rovnomerné odpisovanie hmotného majetku využívaného len na výkon regulovanej činnosti a pri nehmotnom majetku sa za ekonomicky oprávnené náklady považuje ročný odpis 25% z obstarávacej ceny nehmotného majetku využívaného len na výkon regulovanej činnosti“,

Odôvodnenie:

Návrh, ktorým sa zavádzajú regulačné odpisy zníži výšku odpisov započítateľných do ceny zo 100 % daňových odpisov na cca 24 % regulačných odpisov a tým aj výnosov z regulovanej činnosti. Zavedenie osobitného typu odpisov na účely premietnutia realizovaných účtovných a daňových výdavkov do ceny považujeme navyše za nesúladne so zákonom o dani z príjmu a zákonom o účtovníctve, ktoré upravujú pravidlá odpisovania pre účely účtovníctva a pre účely daňové. Podzákonným predpisom, navyše bez explicitného zmocnenia zákonom nemožno záväzne stanoviť ďalší typ odpisov pre účely regulovanej cenotvorby. Oslabilo, ak nie spochybnilo by to funkciu účtovných a daňových odpisov, ktorou je postupná akumulácia zdrojov na obnovu majetku. Úrad podľa nášho názoru nie je oprávnený záväzne určiť (naoktrojovať) regulovanému subjektu ním určenú dĺžku životností zariadení používaných na regulovanú činnosť a teda aj dĺžku regulačných odpisov, ak osobitné zákony umožňujú regulovanému subjektu ako daňovníkovi a účtovnej jednotke odpisovať aj inak.

6. Zásadná pripomienka k § 4 ods. 2 písm. w)

Navrhujeme ponechať úpravu nedobytných pohľadávok tak, ako je to v súčasne platnej cenovej vyhláške č. 246/2023 Z. z.

Odôvodnenie:

Zaradenie odpisu nedobytnej pohľadávky medzi ekonomicky neoprávnené náklady je v rozpore s regulačným rámcom a spôsobom regulácie v prípade vzniku nedobytnej pohľadávky z titulu dodávky poslednej inštancie (DPI). Pri vzniku DPI na základe ukončenia rámcovej distribučnej zmluvy (RDZ) vznikajú nedobytné pohľadávky, ktoré PDS

nedokáže úplne eliminovať, pretože pri ukončení RDZ môže PDS postupovať len spôsobom a v termínoch určenými ÚRSO.

7. Zásadná pripomienka k § 4 ods. 2 písm. ak)

Navrhujeme toto ustanovenie vyradiť zo zoznamu ekonomicky neoprávnených nákladov a zaradiť do zoznamu oprávnených nákladov.

Odôvodnenie:

Pri výkone regulovanej činnosti PDS má zákonnú povinnosť realizovať štatutárny audit, určiť hodnotu majetku, ktorý nadobúda a/alebo predáva na základe znaleckého posudku na ocenenie tohto majetku, určiť výšku škody, ktorá vznikla na úkor PDS na základe znaleckého posudku a pod. Rovnako právne a daňové poradenstvo je nevyhnuté napr. pre prípady právnych sporov, ktoré vznikli v dôsledku rozhodnutí ÚRSO (napr. ohľadom účtovania platby za prístup do DS pre výrobcov elektriny, straty podpory kvôli nenahláseniu podpory do 15.08., a pod.).

8. Zásadná pripomienka k §4 odsek 3

Navrhujeme znenie odseku 3 v § 4 ponechať v znení podľa aktuálne platnej vyhlášky č. 370/2023 Z. z.

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava znenia ustanovenia je v praxi neaplikovateľná. Podľa navrhutej úpravy by si výrobca do ekonomicky oprávnených nákladov mohol zahrnúť o. i. náklady na výmenu fotovoltických panelov iba rovnakého druhu a inštalovaného výkonu. Nakoľko výrobcovia obstarávali panely pred viac ako 15-timi rokmi, je prakticky nemožné obstaráť identické panely, ktoré by bolo možné použiť na výmenu. Navyše sa jedná opäť o retroaktívny zásah, na čo sme poukazovali už pri príprave vyhlášky č. 370/2023 Z. z. Pre účely výpočtu hodnoty podpory doplatkom s predĺžením podpory v roku 2021 vstupoval do vzorca parameter ekonomicky oprávnených nákladov na opravu alebo úpravu technologickej časti zariadenia výrobcu elektriny na účel predĺženia jeho prevádzkyschopnosti bez obmedzenia vyplývajúceho z § 4 ods. 3 vyhlášky č. 370/2023 Z. z.. Výrobcovia si vo výpočte mohli uplatniť max. 15% investičných nákladov na obstaranie novej porovnateľnej technologickej časti zariadenia výrobcu, a teda si do ekonomicky oprávnených nákladov mohli započítať napr. aj náklady na výmenu fotovoltických panelov bez obmedzenia. Pokiaľ teda výrobca pri výpočte hodnoty podpory doplatkom s predĺžením podpory uvažoval o napr. preinvestovaní finančných prostriedkov na výmenu panelov, zahrnul tieto náklady oprávnené do výpočtu, na základe ktorého mu bola následne právoplatným rozhodnutím ÚRSO schválená znížená pevná cena elektriny pre stanovenie doplatku. V nadväznosti na uvedené tak výrobca bude legitímne očakávať, že pokiaľ dôjde k prevereniu skutočne vynaložených nákladov, budú mu takto vynaložené náklady uznané. V opačnom prípade, pokiaľ by vynaložené (ekonomicky oprávnené) náklady boli výrobcovi následne obmedzené s poukazom na § 4 ods. 3 vyhlášky (t. j. s poukazom na neskoršiu právnu normu), resp. by bol povinný ich v danom rozsahu vrátiť zúčtovateľovi podpory, jednalo by sa o retroaktívny účinok právnej normy. V demokratických právnych systémoch platí zásada zákazu retroaktivity, v zmysle ktorej nie je možný akýkoľvek zásah do práv konkrétnych subjektov, ktoré vznikli na základe skoršej právnej úpravy. Nerešpektovanie tejto zásady má za následok stav právnej neistoty.

9. Zásadná pripomienka k § 5 ods. 2 písm. e)

K sadzbe dane z príjmov právnických osôb navrhujeme pridať aj sadzbu osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach ustanovenú podľa osobitného predpisu.

Odôvodnenie:

Zisk PDS nie je zaťažený len daňou z príjmu právnických osôb, ale aj osobitným odvodom z podnikania v regulovaných odvetviach a preto by táto skutočnosť mala byť zohľadnená aj vo výpočte sadzby WACC.

10. Zásadná pripomienka k § 5

Navrhujeme zaviesť vyšší WACC na nový majetok zaradený do používania po 1. januári 2023 vo výške +5% voči štandardnej hodnote WACC.

Odôvodnenie:

V iných krajinách je hodnota WACC na vyššej úrovni (napr. v krajinách, kde podniká E.ON a kde sa používa WACC na výpočet primeraného zisku, je nominálna hodnota WACC-u pred zdanením nasledovná: Švédsko 6,6%, Rumunsko 9,4%, Česko 6,5%, Poľsko 7,5% a zároveň sa očakáva zvýšenie týchto hodnôt). Navrhujeme preto pre nový majetok zaradený do užívania vyšší WACC nad rámec určeného WACC ÚRSO-m o 5% (t.z. pre rok 2025 by to bolo 10,39%)

kvôli priblíženiu sa k týmto krajinám, aby investori zvažovali investovanie aj na Slovensku. Pri hrubom predpoklade, že 10% z hodnoty majetku (ako nový majetok zaradený do používania) by mal vyšší WACC o 5% nad rámec určeného WACC-u ÚRSO-m, „priemerný WACC“ na rok 2025 by bol vo výške 5,89% (5,39% na 90% „starého majetku“ a 10,39% na 10% „nového majetku“), pre rok 2026 vo výške 6,39% (5,39% na 80% „starého majetku“ a 10,39% na 20% „nového majetku“) a pre rok 2027 vo výške 6,89% (5,39% na 70% „starého majetku“ a 10,39% na 30% „nového majetku“).

11. Zásadná pripomienka k §7 a 19

Žiadame ponechať v platnosti metodiku tak ako je uvedené v aktuálne platnom a účinnom právnom predpise, teda ponechať znení, tak ako je uvedené vo Vyhláske č. 246/2023 Z.z., §7 odsek 2, t.j. - diferencovanú TPS podľa odberu zo sústavy.

Odôvodnenie:

Odôvodnenie:

- Návrh systém nadmieru a úplne zbytočne komplikuje a predražuje celú TPS;
- Navrhovaný spôsob výpočtov je neprehľadný a nejasný;
- Navrhovaný spôsob je určovania TPS a individuálnej TPS je tiež nepredvídateľný, pričom plánovanie nákladov je v podnikateľskom sektore kľúčové;
- Komplikovaný systém výpočtov je v konečnom dôsledku zbytočný nakoľko viaceré kľúčové hodnoty (napr. koeficient individuálnej sadzby tarify), ktoré zásadným spôsobom určujú výsledok aj tak stanovuje Úrad, alebo Ministerstvo (napr. PFPt - plánovaná výška finančných prostriedkov). Navyše, bez pevne stanovených lehôt do kedy majú tieto zverejniť;
- Vzorce obsahujú zbytočne komplikované veličiny, ktoré v konečnom dôsledku so spotrebou elektriny alebo jej nákupom nič nemajú;
- Požadovanie znaleckých výpočtov považujeme na ročnej báze opäť ako diskrimináciu podnikateľov, predražovanie, dohadzovanie právnym predpisom garantovaného biznisu vybranej skupine osôb a komplikovanie celého procesu. Úrad a štát má jednoznačnú informáciu o nákupe elektriny subjektom individuálnej TPS z externých zdrojov a celý prehľad a tieto má overiteľné cez vlastné ovládané subjekty. Navyše to celé návrh požaduje pri veličine, ktorá so sadzbou, ktorá sa platí za množstvo nakúpenej elektriny v praxi nič nemá – keďže sa platí od spotreby nakúpenej elektriny. Navyše, nakoľko slovenský priemysel je potrebné dekarbonizovať, podiel takejto elektriny by mal rásť a teda aj elektroenergetická náročnosť takýchto podnikov. Keď už návrh znenia uvažuje o znaleckom vyjadrení, toto by mohlo byť pri koeficientoch a veličinách, ktoré navrhuje Úrad a Ministerstvo;
- Celý tento navrhovaný mechanizmus ide nelogicky v zásadnom rozpore proti cieľom EÚ a dekarbonizácii priemyslu, ktorý tlačí podniky k vyššej miere elektrifikácie a teda aj spotrebe elektriny z OZE. Cieľom SR, v súlade s právnym poriadkom EÚ by malo byť aby sa spotreba OZE elektriny zvyšovala transparentným mechanizmom trhu a nie naopak ako cieľ navrhovaná úprava.

12. Zásadná pripomienka k §15 odsek 8

Navrhujeme vetu: „... To neplatí pre užívateľa prenosovej sústavy, ktorý prevádzkuje elektroenergetické zariadenie na výrobu elektriny z vodnej energie, ktoré slúži výlučne na poskytovanie podporných služieb pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo výlučne na dodávku alebo odber regulačnej elektriny..“,

„To neplatí pre užívateľa prenosovej sústavy, ktorý prevádzkuje prečerpávacie vodné elektrárne alebo elektroenergetické zariadenie na výrobu elektriny z vodnej energie do 1 MW, alebo zariadenie ktoré slúži výlučne na poskytovanie podporných služieb pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo výlučne na dodávku alebo odber regulačnej elektriny..“

Odôvodnenie:

V prípade definície s výlučným poskytovaním PpS alebo výlučným poskytovaním regulačnej elektriny je táto výnimka neaplikovateľná, z dôvodu, že každá prečerpávací elektrárň dodáva elektrinu aj z prietoku a teda nie je možné deklarovať využitie prečerpávacej vodnej elektrárne výlučne na poskytovanie PpS alebo dodávku RE. Táto výnimka z platby za prístup do sústavy umožňuje prevádzkovať prečerpávací vodné elektrárne tak, aby mohli poskytovať podporné služby a boli konkurencieschopné. V prípade, že bude zavedený poplatok za prístup do sústavy pre prečerpávací vodné elektrárne takáto prevádzka bude nerentabilná a následne ich nebude možné prevádzkovať na poskytovanie PpS a PVE Čierny Váh nebude možné prevádzkovať vôbec. Prečerpávací vodné elektrárne, nikdy neboli zaťažované platbami za prístup do sústavy primárne z dôvodu ich určenia na poskytovanie podporných služieb. V prípade, že prečerpávací vodné elektrárne nebudú poskytovať PpS a RE bude výrazným spôsobom znížená

spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky ES SR, keďže PpS poskytované z prečerpávacích vodných elektrární tvoria významnú časť zabezpečujúcu spoľahlivosť a spoľahlivosť prevádzky ES SR..

13. Zásadná pripomienka k § 22 ods. 2 písm. g)

Navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Požadované podklady odkazujú na nesprávne číslo prílohy. Správna príloha je č. 9. Je zrejmé, že sa nejedná o žiadny „nadvýnos“ tak, ako to označuje ÚRSO. PDS uplatňujú tarify za rezerváciu kapacity voči hodnote rezervovanej kapacity a nie voči hodnote maximálnej rezervovanej kapacity. Výnosy za pripojenie (za maximálnu rezervovanú kapacitu) sa odpočítavajú od povolených výnosov PDS, ktoré sa môžu alokovať do cien za prístup do DS a distribúciu elektriny. Zároveň zo spôsobu stanovenia cien za prístup do DS a distribúciu elektriny je zrejmé, že oprávnené výnosy za distribúciu sa stanovujú bez ohľadu na výšku rezervovanej kapacity: ak sú povolené náklady a primeraný zisk PDS vo výške 100 jednotiek, rozpočítava sa tento povolený výnos na kapacitu a spotrebu. Ak by sa aj nelogicky odpočítavali tieto „nadvýnosy“ tak, ako navrhuje ÚRSO, tak by PDS museli žiadať o navýšenie cien, pretože nedosiahnu objem povolených výnosov vo výške 100 jednotiek.

14. Zásadná pripomienka k § 22 ods. 14

Navrhujeme namiesto zníženia podielu výnosov z rezervácie kapacity z 0,8 na 0,7 jeho určenie vo výške pomeru celkových nákladov PDS a primeraného zisku PDS po odpočítaní nákladov PDS na krytie strát a variabilných nákladov PDS na prenos a straty pri prenose k celkovým nákladom PDS a primeraného zisku PDS (vrátane prenosu a strát pri distribúcii elektriny).

Odôvodnenie:

Náklady PDS majú fixný charakter (okrem nákladov na krytie strát a variabilných nákladov na prenos a straty pri prenose).

15. Zásadná pripomienka k § 23 ods. 12

Navrhujeme predmetný odsek preformulovať

Navrhované znenie:

Ak užívateľ regionálnej distribučnej sústavy v odbernom mieste a odovzdávacom mieste súčasne v jednom mieste pripojenia do regionálnej distribučnej sústavy prevádzkuje prečerpávacie vodné elektrárne alebo zariadenie na výrobu elektriny z vodnej energie do 1 MW, alebo zariadenie, ktoré slúži výlučne na poskytovanie podporných služieb a poskytuje regulačnú elektrinu, s platným certifikátom na poskytovanie podporných služieb a preukáže poskytovanie podporných služieb, neuhrádza prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy platbu za prístup do distribučnej sústavy podľa odseku 11, ak predloží prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potvrdenie od prevádzkovateľa prenosovej sústavy o poskytnutí podporných služieb za predchádzajúci mesiac, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho mesiaca. Ak toto potvrdenie prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy užívateľ regionálnej distribučnej sústavy v uvedenej lehote nepredloží, prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy vyfakturuje užívateľovi regionálnej distribučnej sústavy dohodnutú rezervovanú kapacitu za príslušný mesiac.

Odôvodnenie:

V prípade definície s výlučným poskytovaním PpS alebo výlučným poskytovaním regulačnej elektriny je táto výnimka neaplikovateľná, z dôvodu, že každá prečerpávacia elektrárňa dodáva elektrinu aj z prietoku a teda nie je možné deklarovať využitie prečerpávacej vodnej elektrárne výlučne na poskytovanie PpS alebo dodávku RE. Táto výnimka z platby za prístup do sústavy umožňuje prevádzkovať prečerpávacie vodné elektrárne tak, aby mohli poskytovať podporné služby a boli konkurencieschopné. V prípade, že bude zavedený poplatok za prístup do sústavy pre prečerpávacie vodné elektrárne takáto prevádzka bude nerentabilná a následne ich nebude možné prevádzkovať na poskytovanie PpS a PVE Čierny Váh nebude možné prevádzkovať vôbec. Prečerpávacie vodné elektrárne, nikdy neboli zaťažované platbami za prístup do sústavy primárne z dôvodu ich určenia na poskytovanie podporných služieb. V prípade, že prečerpávacie vodné elektrárne nebudú poskytovať PpS a RE bude výrazným spôsobom znížená spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky ES SR, keďže PpS poskytované z prečerpávacích vodných elektrární tvoria významnú časť zabezpečujúcu spoľahlivosť a spoľahlivosť prevádzky ES SR.

16. Zásadná pripomienka k § 23 ods. 14 a §23 odsek 19

V § 23 ods. 14 sa číslovka "50" nahrádza číslovkou "15"

Alternatívne zaviesť pásmové ocenenie poplatku za prístup do sústavy v závislosti od využitia inštalovaného výkonu:

- Pre využitie inštalovaného výkonu do 15 % platba G-komp na úrovni 50 % MRK
- Pre využitie inštalovaného výkonu od 15 % do 30 % platba G-komp na úrovni 30 % MRK
- Pre využitie inštalovaného výkonu nad 30 % platba G-komp na úrovni 20 % MRK

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme so zvýšením platby za prístup do distribučnej sústavy (G komponent) zo súčasných 15 % MRK resp. hodnoty MRK na navrhovanú 50 % hodnoty MRK. Navrhované opatrenie je by predstavovalo retroaktívnu zásadnú zmenu pravidiel cenovej regulácie uprostred prebiehajúce regulačného obdobia. Navrhované opatrenie by taktiež viedlo k poklesu záujmu výrobcov elektriny investovať do nových kapacít na výrobu elektriny. V neposlednom rade by takto vysoko nastavená úroveň platby výrobcu za prístup do sústavy prehlbila konkurenčnú nevýhodu výrobcov pripojených do sústavy na vymedzenom území SR, v porovnaní s ich konkurentmi na jednotnom európskom trhu.

Okrem toho, navrhované opatrenie v princípe predstavuje retroaktívne a veľmi zásadné zníženie výkupnej aj ceny garantovanej výrobcom fungujúcim v režime pevných výkupných cien zákonom o podpore obnoviteľných zdrojov energie (nová výška G-komponentu by napr. predstavovala 12 - 14% z tržieb výrobcov prevádzkujúcich fotovoltaické elektrárne v režime pevných výkupných cien), ktorá navyše len nedávno (v roku 2021) prešla významným znížením v dôsledku tzv. prolongácie (na úroveň cca 63-66% svojej pôvodnej výšky). Nevyhnutnou súčasťou predmetnej prolongácie bolo aj zníženie sadzby platby výrobcov za prístup do regionálnej distribučnej sústavy z 30 % na 15 %, aby bola výrobcom v čo najväčšej možnej miere zachovaná garantovaná doba návratnosti dosahovaná pred zavedením prolongácie a súvisiacim vydaním nových cenových rozhodnutí. Prípadné zvýšenie sadzby platby výrobcov za prístup do regionálnej distribučnej sústavy zo súčasných 15 % na navrhovaných 50 % MRK zariadení presúva čas návratnosti investície týchto výrobcov ďaleko za úradom garantovaných 12 rokov, a vo vybraných prípadoch môže znamenať aj definitívne zmarenie návratnosti investícií do solárnych zariadení, keďže niektorí výrobcovia sa v dôsledku zvýšenia predmetného poplatku v ďalších rokoch automaticky prepadnú do účtovnej straty.

Vo vzťahu k vnútornému trhu výška poplatku v dôsledku neprihliadania na reálny čas využívania kapacity sústavy jednotlivými výrobcami (typmi zariadení) povedie k prehĺbeniu už existujúcej diskriminácie jednotlivých skupín výrobcov. Pre ilustráciu, výrobca pripojený do prenosovej sústavy využívajúci sústavu v maximálnej možnej miere jej kapacity zaplatí najnižší poplatok na úrovni 0,5 EUR/MWh/ročne, výrobcovia elektriny na nižších napäťových úrovniach v dôsledku nižšieho počtu plnovýkonových hodín ich zariadenia na výrobu el. energie (FVE, veterná elektrárňa) budú už podľa v súčasnosti všeobecne definovanej metodiky výpočtu platiť násobne vyšší poplatok. V dôsledku uvedeného napríklad výrobcovia elektriny zo solárnej energie pripojení na distribučnú sústavu na úrovni vysokého napätia budú platiť za maximálnu rezervovanú kapacitu na jednotku vyrobenej elektriny približne 70-násobne viac ako prevádzkovateľ jadrovej elektrárne, ktorý je pripojený na prenosovú sústavu.

Prípadné zvýšenie predmetného poplatku nespôsobí prehĺbenie diskriminácie výrobcov, a teda narušenie hospodárskej súťaže, len z pohľadu rôznych typov zariadení na výrobu elektriny. Nastavením poplatku v navrhutej výške budú ešte oveľa výraznejšie ako doposiaľ znevýhodňovaní aj výrobcovia využívajúci rovnakú technológiu, a to v dôsledku pripojenia na rôzne napäťové úrovne. Nemusíme zdôrazňovať, že v dnešnej situácii, kedy je po aplikácii I. a II. liberalizačného balíčka EÚ v oblasti výroby, prenosu, a predaja elektriny pomerne vysoko konkurenčné prostredie, akýkoľvek legislatívou uložený náklad, ktorý nie je rovnaký pre všetkých účastníkov trhu, nielen národného ale aj regionálneho, výrazným spôsobom narúša hospodársku súťaž. A hoci veľká časť zdrojov, najmä obnoviteľných zdrojov energií, funguje v režime povinného výkupu, neznamená to, že nie sú rovnako vo svojej podstate diskriminované. Tento stav, a nesúhlas odbornej verejnosti, sa netýka len výrobcov OZE, ale aj prevádzkovateľov zdrojov na báze VÚKVET, či klasických výrobných zdrojov.

Poplatok za prístup pre výrobcov ako taký, je diskriminačný voči výrobcom z okolitých krajín a zároveň je diskriminačný medzi distribučnou sústavou a prenosovou sústavou. Slovenskí výrobcovia elektriny podnikajú na otvorenom európskom trhu a z tohto dôvodu by nemali byť znevýhodňovaní a diskriminovaní voči ostatným hráčom na jednotnom elektroenergetickom trhu. Preto bola hodnota 15 % stanovená ako určitý kompromis, aj keď stále považujeme poplatok za prístup do sústavy ako diskriminačný a pre výrobcov by sa nemal uplatňovať vôbec. Poplatok za prístup do sústavy je v rozpore s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5 júna

2019 o vnútornom trhu s elektrinou. Pri poplatkoch, ktoré účtujú prevádzkovatelia sústav by mali byť dodržané základné princípy, ktoré vychádzajú z legislatívy EU:

- musia byť nákladovo orientované, transparentné, zohľadňovať potrebu bezpečnosti a flexibility sústavy, odzrkadľovať skutočné vzniknuté náklady a uplatňované nediskriminačným spôsobom
- Poplatky nesmú zahŕňať nesúvisiace náklady na podporu nesúvisiacich politických cieľov
- Metóda používaná na určenie sieťových poplatkov musí byť neutrálne podporovať celkovú efektívnosť systému a musí sa uplatňovať tak, aby nedochádzalo k diskriminácii, a to ani v pozitívnom, ani v negatívnom zmysle, medzi výrobou pripojenou na úrovni distribúcie a výrobou pripojenou na úrovni prenosu
- Sieťové poplatky nesmú byť demotivačným faktorom pre vlastnú výrobu či vlastnú spotrebu energie alebo pre účasť v odozve strany dopytu

Prijatie navrhovaného opatrenia by jednoznačne znamenalo porušenie zásady princípu legitímnych očakávaní – preto navrhované opatrenie by sa v žiadnom prípade nemalo týkať už existujúcich zdrojov, respektíve zdrojov, ktoré už majú podpísanú zmluvu o pripojení a prístupe do distribučnej siete, prípadne majú s odberateľmi podpísané dlhodobé zmluvy o dodávke el. energie (tzv. PPA zmluvy).

G-komponent bol nedávno identifikovaný ako jedna z hlavných bariér rozvoja OZE na Slovensku, pričom namiesto legitímne očakávaného zníženia jeho výšky, by došlo k jeho drakonickému zvýšeniu. Navrhované opatrenie tak spôsobí úplne zabrzdenie už tak extrémne pomalého rozvoja obnoviteľných zdrojov na Slovensku, čo je v príkrom rozpore so záväzkami SR v oblasti zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov, ku ktorým sa SR zaviazala.

17. Zásadná pripomienka k § 23 ods. 16 a ods. 17

V § 23 ods. 16 doplniť za slová „odovzdávacie miesto užívateľa“ slová „regionálnej distribučnej sústavy“ a v ods. 17 za slová „odovzdávacom mieste užívateľa“ slová „regionálnej distribučnej“.

Odôvodnenie:

Upresnenie textácie tak, aby bolo zrejme, že sa vzťahuje na špecifické typy pripojenia (odberné a odovzdávacie miesta súčasne pripojené samostatnými vedeniami do regionálnej a miestnej distribučnej sústavy).

18. Zásadná pripomienka k §24 odsek 5

V § 24 ods. 5 sa dopĺňa text:

„c) Straty elektriny pri transformácií a usmernení v distribučnej sústave pre napájanie dopravných vozidiel elektrickej trakcie sú určené individuálne.“

Odôvodnenie:

Distribúcia elektriny pre napájanie dopravných vozidiel elektrickej trakcie sa uskutočňuje na špecifických napäťových úrovniach 25 kV 50 Hz a 3 kV a 1,5 kV v jednosmernej napájacej sústave, ktoré sa nevyskytujú u žiadnej inej RDS a MDS. Distribučné straty sa vplyvom transformácie, usmernenia a distribúcie elektriny trakčným vedením výrazne líšia od štandardnej distribúcie elektriny a preto určenie strát je potrebné určiť individuálne.

19. Zásadná pripomienka k §24 – vloženie nového odseku 9

Navrhujeme vložiť do §24 nový odsek 9 v znení:

„(9) Za štandardné pripojenie odberného miesta, ktorým je miestna distribučná sústava, ktorá je prepojená vlastnou elektrickou sústavou, z ktorej sú napájané dopravné prostriedky elektrickej trakcie, sa považuje pripojenie jedným samostatným napájacím vedením pre každý transformátor, ktorý napája samostatnú vetvu trakčného vedenia. Prevádzkovateľ regionálnej distribučnej spoločnosti má nárok za úhradu skutočne vyložených nákladov za pripojenie takéhoto odberného miesta. Odber elektriny na popísanom odbernom mieste sa vyhodnocuje ako súčet odberu z meradiel oboch transformátorov. Platba za prístup do distribučnej sústavy na odbernom mieste sa uplatňuje podľa odseku 20 § 23.“

Odôvodnenie:

Trakčná napájacia stanica pozostáva principiálne z dvoch transformátorov, ktoré sú pripojené dvoma samostatnými linkami 110kV alebo 22 kV do RDS a napájajú samostatné vetvy trakčného vedenia. Popísaná technológia TNS je

štandardným riešením, ktorá je aplikovaná na všetkých TNS pre zabezpečenie bezpečnej a plynulej železničnej dopravy na ŽSR ako subjektu hospodárskej mobilizácie.

Ustanovuje to tak vyhláška min. dopravy:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/350/20230701.html#paragraf-18.odsek-5>

20. Zásadná pripomienka k § 24 ods. 19

Navrhujeme, aby ÚRSO jednoznačne stanovilo spôsob stanovenia výpočtu tarify za prepravu elektriny tak, aby tieto tarify boli súčasťou cenového rozhodnutia ÚRSO pre PDS.

Odôvodnenie:

Výnosy z prepravy elektriny sú vo výpočtoch označené ako dodatočné výnosy a preto je nevyhnutné, aby bolo jednoznačne určené, akú tarifu je povinný PDS účtovať. Sme toho názoru, že podľa súčasne platnej legislatívy to nie je možné spraviť v ÚRSO-m schválenom prepravnom poriadku a keďže sa jedná o cenovú reguláciu malo by to byť upravené priamo v cenovej vyhláške.

21. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. a) bod 1

Navrhujeme ponechať rozdelenie prevádzkových nákladov na osobné náklady a ostatné prevádzkové náklady tak, ako je to v súčasne platnej cenovej vyhláške. Následne eskalovať osobné náklady indexom rastu miezd v národnom hospodárstve a ostatné prevádzkové náklady indexom jadrovej inflácie JPI.

Alternatíva:

Ako východiskové prevádzkové náklady navrhujeme použiť skutočné prevádzkové náklady (nielen osobné náklady) z roku 2023 a eskalovať indexom rastu spotrebiteľských cien pri zväžení faktora efektivity.

Odôvodnenie:

Aj pri súčasne ustanovených eskalačných mechanizmoch povolené náklady sú pod úrovňou skutočných prevádzkových nákladov. Je jednoduché ustanoviť umelo nízky základ pre tieto náklady ako aj najnižšie možné zvyšovanie cez index jadrovej inflácie (nie štandardne cez index rastu spotrebiteľských cien, resp. index rastu miezd relevantný pre osobné náklady). Dôsledkom bude, že ak budú povolené náklady zo strany ÚRSO nižšie, ako sú skutočné náklady PDS, tak PDS bude nútený nezvyšovať mzdy (tak ako sa zvyšujú v národnom hospodárstve) a nevykonávať opravy a údržby v takom rozsahu, ako si to vyžaduje stav DS (nebudú sa robiť orezy v požadovanom rozsahu, opravy v požadovanom rozsahu a pod.) s negatívnym dopadom na kvalitu distribúcie, na neatraktívne podmienky pre nábor nových zamestnancov ako aj na odchod existujúcich zamestnancov k iným zamestnávateľom.

22. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. a) bod 3

Navrhujeme nezvyšovať faktor efektivity na hodnotu 3 % a naopak ho znížiť na hodnotu 0,5% p.a.

Odôvodnenie:

Ak sa nebudú zvyšovať osobné náklady o index rastu miezd v národnom hospodárstve a ostatné prevádzkové náklady o index rastu spotrebiteľských cien, tak faktor efektivity je len umelým nástrojom na zníženie nárastu nákladov. Vid' argumentácia v predchádzajúcom ustanovení. Výška faktora efektivity by mala byť ustanovená na celé regulačné obdobie a zároveň by mala reflektovať to, ako sa správali PDS v minulosti. Príklad z Česka: faktor efektivity je určený na rokov 2021-2025 a ročná hodnota je ustanovená vo výške 0,511%. Navrhujeme použiť obdobnú hodnotu. „Účelom faktoru efektivity je simulovať v regulovanom odvetví vliv tržních sil, protože reflektuje růst produktivity v celém odvetví. Pobídková regulace má přitom za cíl motivovat regulované společnosti k aktivnímu hledání úspor individuálních nákladů. Roční hodnota faktoru efektivity se stanovuje ve výši 0,511 %. Pro společnosti s úsporou provozních nákladů oproti povoleným nákladům za IV. regulační období (roky 2016–2019) o více než 15 % bude roční hodnota faktoru efektivity stanovena na výši 0,2 %. Faktor efektivity je pro V. regulační období aplikován při výpočtu základny povolených nákladů, při výpočtu profit/loss sharingu i samotných povolených nákladů na regulovaný rok.“

23. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. b)

Pre rok 2025 navrhujeme použiť účtovné odpisy namiesto regulačných tak, ako je to nastavené v platnej vyhláške úradu č. 246/ 2023 Z.z.

Odôvodnenie:

Pre rok 2025 je použitá hodnota RAB vo výške účtovnej hodnoty a preto je logické použitie aj účtovných odpisov. Použitie technických dôb životností nebude realizovateľné, nakoľko nebude k dispozícii znalecký posudok so zostatkovou hodnotou majetku a zostatkovými dobami životností (a zodpovedajúcimi odpismi). Teoretické možnosti výpočtu odpisov cez 1) pôvodnú nadobúdaciú hodnotu aktív a plné technické doby životnosti alebo 2) zostatkovú hodnotu aktív a zostatkové technické doby životnosti sú nerealizovateľné.

24. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. d)

Navrhujeme zaviesť nielen malus vo výške 20%, ale aj proporcionálny bonus v rovnakej výške a teda pri prekročení podielu investícií 0,7 stanoviť KDZ vo výške 1,2.

Odôvodnenie:

Zvyšovanie investícií do distribučnej sústavy je v záujme užívateľov sústavy a preto by prevádzkovatelia DS mali byť motivovaní tieto investície navyšovať do najvyššej možnej miery a zároveň byť za to aj odmenení. Ak bude ponechaný pôvodný, len penalizačný systém, tak PDS nie je vôbec motivovaný investovať nad požadovanú úroveň: ani cez tento ukazovateľ, ani cez primeraný zisk (WACC). Dôsledkom bude, že PDS bude nútený dávať termíny na pripojenie napr. developerských projektov, ale aj individuálnych odberov, zariadení na výrobu elektriny tak, aby neprekračoval minimálnu požadovanú úroveň investícií, t.z. budú to lehoty presahujúce jeden rok.

25. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. e)

Navrhujeme použiť hodnotu RAB vrátane pozemkov.

Odôvodnenie:

Predpokladáme, že ide o omyl, resp. preklep. Energetické zariadenia PDS sú umiestnené na pozemkoch vo vlastníctve PDS a/alebo na prenajatých pozemkoch, resp. pozemkoch s vecným bremenom a preto nám nie je jasné, prečo by hodnota pozemkov nemala byť súčasťou RAB. Ad absurdum, ak to nebude oprávnený náklad PDS (ako súčasť RAB), tak ak PDS nezíska pozemok pre svoje zariadenia bezodplatne, tak nemôže a nebude takúto investíciu realizovať.

26. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. h), bod 3 a 4

Navrhujeme doplniť o znenie „znížené o hodnotu majetku zaradeného do používania v roku t-2, ktorý prispieva k riešeniu negatívneho dopadu jalového výkonu“.

Odôvodnenie:

Ak PDS investuje do zariadení, ktoré prispievajú k riešeniu negatívneho dopadu jalového výkonu (napr. inštaláciou kompenzačných tlmiviek a pod.), tak by bolo vhodné využiť na financovanie týchto investícií sankcie, ktoré zaplatia užívatelia DS a nie využívať zaplatené sankcie na znižovanie cien bez možnosti využitia na investície na riešenie negatívneho dopadu jalového výkonu.

27. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. h), bod 6

Navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Je zrejmé, že sa nejedná o žiadny „nadvýnos“ tak, ako to označuje ÚRSO. PDS uplatňujú tarify za rezerváciu kapacity voči hodnote rezervovanej kapacity a nie voči hodnote maximálnej rezervovanej kapacity. Výnosy za pripojenie (za maximálnu rezervovanú kapacitu) sa odpočítavajú od povolených výnosov PDS, ktoré sa môžu alokovať do cien za prístup do DS a distribúciu elektriny. Zároveň zo spôsobu stanovovania cien za prístup do DS a distribúciu elektriny je zrejmé, že oprávnené výnosy za distribúciu sa stanovujú bez ohľadu na výšku rezervovanej kapacity: ak sú povolené náklady a primeraný zisk PDS vo výške 100 jednotiek, rozpočítava sa tento povolený výnos na kapacitu a spotrebu. Ak by sa aj nelogicky odpočítavali tieto „nadvýnosy“ tak, ako navrhuje ÚRSO, tak by PDS museli žiadať o navýšenie cien, pretože nedosiahnu objem povolených výnosov vo výške 100 jednotiek.

28. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. h), bod 7

Navrhujeme, aby ÚRSO jednoznačne stanovilo spôsob stanovovania výpočtu tarify za prepravu elektriny tak, aby tieto tarify boli súčasťou cenového rozhodnutia ÚRSO pre PDS.

Odôvodnenie:

Výnosy z prepravy elektriny sú vo výpočtoch označené ako dodatočné výnosy a preto je nevyhnutné, aby bolo jednoznačne určené akú tarifu je povinný PDS účtovať. Sme toho názoru, že podľa súčasne platnej legislatívy to nie je možné spraviť v ÚRSO-m schválenom prepravnom poriadku a keďže sa jedná o cenovú reguláciu malo by to byť upravené priamo v cenovej vyhláske.

29. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 3, písm. i)

Navrhujeme ponechať parameter FT vo vzorci na výpočet povolených výnosov.

Odôvodnenie:

Tento parameter má slúžiť na pokrytie nepredvídateľných nákladov, ktoré majú byť súčasťou oprávnených nákladov. Ak by aj ÚRSO vylúčil tento parameter, tak primárna legislatíva ustanovuje právo regulovaného subjektu na úhradu nákladov, ktoré mu vznikajú pri vykonávaní regulovanej činnosti a teda vylúčenie tohto parametra je v rozpore s primárnou legislatívou.

30. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 6, písm. g)

Je nutné pri stanovení korekcie prenosu brať do úvahy rozdielnosť uplatňovania nákladov za straty pri prenose v roku 2023 a 2024 oproti uplatňovaniu nákladov za straty pri prenose v ostatných rokoch.

Vo výpočte korekcie za rok 2023 je potrebné zahrnúť do výpočtu korekcie KPnak aj rozdiel medzi hodnotou RKP použitou pri výpočte taríf 2022 platných aj v roku 2023, a skutočnou hodnotou RKP v roku 2023, na ktorú sa uplatňovali platné tarify za prenos SEPS.

Vo výpočte korekcie za rok 2024 je potrebné zohľadniť fakt, že tarifa za straty pri prenose PSstraty bola súčasťou tarify za straty pri distribúcii elektriny.

31. Zásadná pripomienka k § 26 ods. 3, písm. b), bod 2

Navrhujeme ponechať koeficient vyrovnania diagramu na úrovni 7%.

Odôvodnenie:

Koeficient vyrovnania diagramu na úrovni 5% nepokrýva všetky náklady spojené s vyrovnaním diagramu. Skutočné zvlnenie diagramu strát za rok 2023 bolo na úrovni 9,016%.

32. Zásadná pripomienka k § 26 ods. 5 a 6

Hodnoty v tabuľkách v tejto výške vytvoria zbytočné nadvýnosy v rámci povolených strát, ktoré budú následne predmetom nadmerných korekcií a vytvoria zbytočnú variabilitu cien v jednotlivých rokoch. Navrhujeme ustanoviť povolené množstvo strát na úrovni priemeru skutočného množstva strát posledných troch rokov a ustanoviť motivačnú korekciu o 2 roky.

Odôvodnenie:

Ak skutočné množstvo strát bude nižšie (ako povolené ÚRSO-m), tak benefit si ponechá PDS ako motivačný faktor na znižovanie strát technickými opatreniami a odhaľovaním neoprávnených odberov. Ak skutočné množstvo strát bude vyššie (ako povolené ÚRSO-m), tak rozdiel bude predmetom korekcie a kompenzácie pre PDS o 2 roky, nakoľko PDS nedokážu ovplyvniť nárast strát v dôsledku nárastu spotreby na nízkom napätí (decentralizovaná výroba, nabíjanie elektromobilov, prechod z plynu na elektrinu pri vykurovaní a ohreve teplej úžitkovej vody pod.).

33. Zásadná pripomienka k §27 odsek 2, písmeno e)

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Podklady podľa prílohy č. 10. sa predkladajú pri každom návrhu na schválenie ceny, zmenu cenového rozhodnutia, ako aj pri výzve úradu na predloženie požadovaných dokladov so zapracovaním taríf za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny prevádzkovateľa distribučnej sústavy, do ktorej sme pripojení.

Predkladanie týchto údajov každoročne aj k 31. júlu by vyvolalo zbytočnú administratívnu záťaž so zjavnou duplicitou v inom termíne toho istého roku.

34. Zásadná pripomienka k §27 odsek 14

V § 27 ods. 14 sa číslovka "50" nahrádza číslovkou "15".

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme so zvýšením platby za prístup do distribučnej sústavy (G komponent) zo súčasných 15 % MRK resp. hodnoty MRK na navrhovanú 50 % hodnoty MRK. Navrhované opatrenie je by predstavovalo retroaktívnu zásadnú zmenu pravidiel cenovej regulácie uprostred prebiehajúce regulačného obdobia. Navrhované opatrenie by taktiež viedlo k poklesu záujmu výrobcov elektriny investovať do nových kapacít na výrobu elektriny. V neposlednom rade by takto vysoko nastavená úroveň platby výrobcu za prístup do sústavy prehĺbila konkurenčnú nevýhodu výrobcov pripojených do sústavy na vymedzenom území SR, v porovnaní s ich konkurentmi na jednotnom európskom trhu.

Okrem toho, navrhované opatrenie v princípe predstavuje retroaktívne a veľmi zásadné zníženie výkupnej aj ceny garantovanej výrobcami fungujúcimi v režime pevných výkupných cien zákonom o podpore obnoviteľných zdrojov energie (nová výška G-komponentu by napr. predstavovala 12 - 14% z tržieb výrobcov prevádzkujúcich fotovoltaické elektrárne v režime pevných výkupných cien), ktorá navyše len nedávno (v roku 2021) prešla významným znížením v dôsledku tzv. prolongácie (na úroveň cca 63-66% svojej pôvodnej výšky). Nevyhnutnou súčasťou predmetnej prolongácie bolo aj zníženie sadzby platby výrobcov za prístup do regionálnej distribučnej sústavy z 30 % na 15 %, aby bola výrobcami v čo najväčšej možnej miere zachovaná garantovaná doba návratnosti dosahovaná pred zavedením prolongácie a súvisiacim vydaním nových cenových rozhodnutí. Prípadné zvýšenie sadzby platby výrobcov za prístup do regionálnej distribučnej sústavy zo súčasných 15 % na navrhovaných 50 % MRK zariadení presúva čas návratnosti investície týchto výrobcov ďaleko za úradom garantovaných 12 rokov, a vo vybraných prípadoch môže znamenať aj definitívne zmarenie návratnosti investícií do solárnych zariadení, keďže niektorí výrobcovia sa v dôsledku zvýšenia predmetného poplatku v ďalších rokoch automaticky prepadnú do účtovnej straty.

Vo vzťahu k vnútornému trhu výška poplatku v dôsledku neprihliadania na reálny čas využívania kapacity sústavy jednotlivými výrobcami (typmi zariadení) povedie k prehĺbeniu už existujúcej diskriminácie jednotlivých skupín výrobcov. Pre ilustráciu, výrobca pripojený do prenosovej sústavy využívajúci sústavu v maximálnej možnej miere jej kapacity zaplatí najnižší poplatok na úrovni 0,5 EUR/MWh/ročne, výrobcovia elektriny na nižších napäťových úrovniach v dôsledku nižšieho počtu plnovýkonových hodín ich zariadenia na výrobu el. energie (FVE, veterná elektrárňa) budú už podľa v súčasnosti všeobecne definovanej metodiky výpočtu platiť násobne vyšší poplatok. V dôsledku uvedeného napríklad výrobcovia elektriny zo solárnej energie pripojení na distribučnú sústavu na úrovni vysokého napätia budú platiť za maximálnu rezervovanú kapacitu na jednotku vyrobenej elektriny približne 70-násobne viac ako prevádzkovateľ jadrovej elektrárne, ktorý je pripojený na prenosovú sústavu.

Prípadné zvýšenie predmetného poplatku nespôsobí prehĺbenie diskriminácie výrobcov, a teda narušenie hospodárskej súťaže, len z pohľadu rôznych typov zariadení na výrobu elektriny. Nastavením poplatku v navrhovanej výške budú ešte oveľa výraznejšie ako doposiaľ znevýhodňovaní aj výrobcovia využívajúci rovnakú technológiu, a to v dôsledku pripojenia na rôzne napäťové úrovne. Nemusíme zdôrazňovať, že v dnešnej situácii, kedy je po aplikácii I. a II. liberalizačného balíčka EÚ v oblasti výroby, prenosu, a predaja elektriny pomerne vysoko konkurenčné prostredie, akýkoľvek legislatívou uložený náklad, ktorý nie je rovnaký pre všetkých účastníkov trhu, nielen národného ale aj regionálneho, výrazným spôsobom narušuje hospodársku súťaž. A hoci veľká časť zdrojov, najmä obnoviteľných zdrojov energií, funguje v režime povinného výkupu, neznamená to, že nie sú rovnako vo svojej podstate diskriminované. Tento stav, a nesúhlas odbornej verejnosti, sa netýka len výrobcov OZE, ale aj prevádzkovateľov zdrojov na báze VÚKVET, či klasických výrobných zdrojov.

Prijatie navrhovaného opatrenia by jednoznačne znamenalo porušenie zásady princípu legitímnych očakávaní – preto navrhované opatrenie by sa v žiadnom prípade nemalo týkať už existujúcich zdrojov, respektíve zdrojov, ktoré už majú podpísanú zmluvu o pripojení a prístupe do distribučnej siete, prípadne majú s odberateľmi podpísané dlhodobé zmluvy o dodávke el. energie (tzv. PPA zmluvy).

G-komponent bol nedávno identifikovaný ako jedna z hlavných bariér rozvoja OZE na Slovensku, pričom namiesto legitímne očakávaného zníženia jeho výšky, by došlo k jeho drakonickému zvýšeniu. Navrhované opatrenie tak spôsobí úplne zabrzdenie už tak extrémne pomalého rozvoja obnoviteľných zdrojov na Slovensku, čo je v príkrom rozpore so záväzkami SR v oblasti zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov, ku ktorým sa SR zaviazala.

35. Zásadná pripomienka k §27 odsek 14 a 18

V § 27 znenie ods. 14 a 18 navrhujeme aby ustanovenia zneli nasledovne:

(14) Užívateľ sústavy uhradza platbu za prístup do distribučnej sústavy za odovzdávacie miesto v distribučnej sústave prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy za rezervovanú kapacitu v odovzdávacom mieste, určenej podľa odseku 16 písm. a) alebo písm. b), vo výške tarify za dvanásťmesačnú rezervovanú kapacitu podľa účinného cenového rozhodnutia úradu za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny na rok t pre príslušného prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Výrobca elektriny si neobjednáva rezervovanú kapacitu.

(18) Za štandardné pripojenie užívateľa sústavy sa považuje pripojenie jedným napájacím vedením podľa technických podmienok prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy. Pri pripojení odberateľa elektriny s osobitnými nárokmi na spôsob zabezpečenia distribúcie elektriny, napríklad cez ďalšie napájacie vedenie, sa cena za prístup do miestnej distribučnej sústavy určuje vo výške 15 % z tarify za rezervovanú kapacitu, ktorá je dohodnutá pre ďalšie napájacie vedenie, podľa cenového rozhodnutia na rok t. V prípade rovnakých technických parametrov si odberateľ elektriny určuje, ktoré napájacie vedenie je štandardné a ktoré je ďalšie napájacie vedenie, a to na obdobie kalendárneho roka.

Odôvodnenie:

Spresenie textu za účelom jeho jednoznačnej interpretácie aby bolo zrejmé, v ktorom momente o ktorú sústavu/sieť ide.

36. Zásadná pripomienka k §28 odsek 1, písm. f)

Navrhujeme aby ustanovenie znelo nasledovne:

PZt je plánovaný maximálny primeraný zisk na rok t v eurách vo výške najviac 6,23 eura na jednotku množstva distribuovanej elektriny vypočítaný podľa vzorca

$$PZ_t = (RAB_{(HN,ST,t)} \times WACC \times K_{DZ}) / (QD_t + QS_t + QSDS_t),$$

Odôvodnenie:

Ide o zosúladienie znenia so súčasným platným a účinným právnym predpisom (Vyhláška č. 246/2023 Z.z., par. 28 písm. f) Máme za to, že je výrazne nesystémové v cca. polovici regulačného obdobia znížiť uvedenú sadzbu o viac ako 50%. Uvedené značne ohrozuje plánované investície a rozvoj sústav. Navyše uvedená úprava je zameraná len na MDS, čo je vysoko diskriminačné. Z uvedeného návrhu je priamo čitateľné neodvoditeľné zvýhodňovanie RDS a ich záujmov na úkor zdravej konkurencie a rozvoja sústav.

37. Zásadná pripomienka k §28 odsek 1, písm. g)

V § 28 ods. 1 písm. g) navrhujeme ponechať úpravu výpočtu primeraného zisku podľa § 28 ods. 1 písm. f) vyhlášky č. 246/2023 Z. z.

Odôvodnenie:

Koeficient miery využitia disponibilných zdrojov do investícií v danom roku ovplyvňuje primeraný zisk na MWh (v každom roku by mala MDS investovať ideálne viac ako 70% odpisov do majetku na distribúciu, inak bude určeným koeficientom krátený primeraný zisk. Max PZ je 3€/MWh, pri investovaní do 70% odpisov sa kráti s z tejto sumy na min. 2,4€/MWh). Navrhujeme preto ponechať pre MDS max. primeraný zisk na pôvodnej výške, resp. ho znižovať postupne. Zníženie ceny v ideálnom prípade o 3,23 €/MWh je príliš vysoké a pri nakumulovaní ostatných navrhovaných zmien neúnosné.

38. Zásadná pripomienka k §28 odsek 1, písm. h)

V § 28 ods. 1 písm. h) navrhujeme ponechať úpravu faktora vyrovnania KA podľa § 28 ods. 1 písm. h) vyhlášky č. 246/2023 Z. z.

Odôvodnenie:

Tarify za prístup a distribúciu elektriny v cenovom rozhodnutí na rok 2023 Úrad ponechal na úrovni roku 2022, pri výpočte ktorých boli použité veličiny plánované na rok 2022 a ktoré by mali byť aj základom pri výpočte faktora vyrovnania maximálnej ceny za prístup do miestnej distribučnej sústavy a distribúciu elektriny v eurách na jednotku množstva elektriny na rok 2025 zohľadňujúci skutočnosť za rok 2023 (pre určenie tarify na rok 2025), t.j. schválené

alebo určené plánované ekonomicky oprávnené náklady na distribúciu elektriny z roku 2022 sa porovnajú so skutočnými schválenými alebo určenými ekonomicky oprávnenými nákladmi na distribúciu elektriny v roku 2023.

39. Zásadná pripomienka k §28 odsek 1, písm. i)

V ustanovení navrhujeme doplniť písmeno i) v znení:

„i) Pri výpočte KAt na rok 2025 použiť plánované veličiny na rok t-3, t.j. EONVt-3, EONET-3, TRDt-3.“

Odôvodnenie:

Tarify za prístup a distribúciu elektriny v cenovom rozhodnutí na rok 2023 úrad schválil na úrovni roku 2022, pri výpočte ktorých boli použité veličiny plánované na rok 2022. Treba zdôrazniť, že plánované hodnoty t-3 (2022) neboli zohľadnené v rámci procesu cenotvorby pre rok 2023 (ÚRSO vydalo rozhodnutie na úrovni cien roku 2022).

Preto by z pohľadu spravodlivého prístupu plánované veličiny na rok 2022 mali byť základom pri výpočte faktora vyrovnania maximálnej ceny za prístup do miestnej distribučnej sústavy a distribúciu elektriny v eurách na jednotku množstva elektriny na rok 2025, zohľadňujúci skutočnosť za rok 2023, t.j. schválené alebo určené plánované ekonomicky oprávnené náklady na distribúciu elektriny z roku 2022 sa porovnajú so skutočnými schválenými alebo určenými ekonomicky oprávnenými nákladmi na distribúciu elektriny v roku 2023.

Náš spravodlivý návrh na úpravu výpočtu KA2025:

- použiť plánované veličiny EONV, EONE, TRD na rok t-3, t.j. r. 2022
- použiť skutočné veličiny EONV, EONE, TRD za rok t-2 t.j. 2023.

40. Zásadná pripomienka k §28 odsek 3

§ 28 ods. 3. navrhujeme formulovať nasledovne:

„KDZ je koeficient miery využitia disponibilných zdrojov do investícií súvisiacich s regulovanou činnosťou; KDZ sa na regulačné obdobie určuje v intervale od 0,90 do 1,02 a nezohľadňuje investície, ktoré sú financované zo zdrojov Európskej únie alebo iných grantov a štátnych podpôr a vypočíta sa podľa vzorca ...“

Odôvodnenie:

Ide o zosúladenie znenia so súčasným platným a účinným právnym predpisom (Vyhláška č. 246/2023Z.z.) Uvedené značne ohrozuje plánované investície a rozvoj sústav

41. Zásadná pripomienka k § 31 odsek 5

Navrhujeme odstrániť § 31 ods. 5 návrhu cenovej vyhlášky a presunúť ho do pravidiel trhu. Ak je zámerom ÚRSO čo najskoršie uvoľnenie kapacity pre iné odbery, tak najúčinnjším nástrojom je zavedenie platby rezervovanej kapacity vo výške maximálnej rezervovanej kapacity.

Odôvodnenie:

Je vhodné a správne, aby ustanovenia týkajúce sa MRK jej určenia a jej zmeny boli upravené na jednom mieste a neboli roztrieštené vo viacerých právnych predpisoch.

Zároveň ustanovenie § 31 ods. 5 návrhu cenovej vyhlášky je zároveň neurčité. Nie je totiž zjavné, o aký zmluvne dohodnutý termín (viď. prvá veta) ide. Zmluva o pripojení totiž žiadny takýto termín neobsahuje. Ustanovenie § 31 ods. 5 návrhu cenovej vyhlášky je tak nevykonateľné. Nie je zároveň zjavné, čo sa rozumie pod využívaním MRK aspoň na 50%. Znamená to, že počas 12 mesiacov nesmie výkonové využitie kapacity v odbornom mieste nikdy klesnúť pod hodnotu zodpovedajúcu 50% MRK alebo stačí, ak aspoň raz za toto obdobie výkonové využitie kapacity v odbornom mieste prekročí hodnotu zodpovedajúcu 50% MRK alebo rezervovaná kapacita má byť objednaná v minimálnej výške 50%? Zároveň zníženie MRK na hodnotu 0 podľa § 31 ods. 5 návrhu cenovej vyhlášky de facto znamená, že zaniká podstatná náležitosť zmluvy o pripojení, ktorou je záväzok prevádzkovateľa zabezpečiť v sústave kapacitu na pripojenie v zmluvne dohodnutej výške, čo je však v rozpore s § 26 ods. 3 zákona o energetike.

V neposlednej rade je zjavné, že v prípade:

☐ napäťovej úrovne NN je MRK daná menovitou hodnotou ističa, za inštaláciu ktorého je zodpovedný užívateľ DS a teda PDS nemôže automaticky znížiť hodnotu MRK bez toho, aby si užívateľ DS nevymenil istič;

☒ všetkých napätových úrovni môže odberateľ za účelom zachovania MRK spraviť účelový prepis na prepojený subjekt a/alebo neúčelový prepis na iný subjekt a/alebo jednoducho čaká na naplnenie svojich plánovaných kapacít, za ktoré si zaplatil pripojovací poplatok. Je zrejmé, že ak odberateľ zaplatil pripojovací poplatok za MRK, tak pri odobratí MRK sa bude objektívne sťažovať.

☒ všetkých napätových úrovni nie je zrejmé, akú rezervovanú kapacitu by mal mať po znížení MRK odberateľ. Nejednoznačné ustanovenia cenovej vyhlášky s negatívnym dopadom na užívateľov DS spôsobia právne spory (napr. zavedenie platby za prístup do DS pre výrobcov elektriny v roku 2014 iniciovalo súdne spory výrobcov elektriny s PDS, ktoré sa rozhodujú ešte aj po desiatich rokoch).

42. Zásadná pripomienka k § 31 odsek 6, písm. c)

Navrhujeme odstrániť rozpor medzi § 31 ods. 6 písm. c) a podľa § 31 ods. 7 návrhu cenovej vyhlášky.

Odôvodnenie:

Ustanovenia § 31 ods. 6 písm. c) návrhu cenovej vyhlášky a ustanovenia § 31 ods. 7 návrhu cenovej vyhlášky si totiž vzájomne odporujú. Z ustanovenia § 31 ods. 6 písm. c) návrhu cenovej vyhlášky je totiž zrejmé, že cena za pripojenie sa neuhrádza, ak sa opätovne prideluje pôvodná maximálna rezervovaná kapacita, naopak z ustanovenia § 31 ods. 7 návrhu cenovej vyhlášky je zrejmé, že sa v takomto prípade cena za pripojenie uhrádza. V § 31 ods. 7 návrhu cenovej vyhlášky, rovnako ako aj v § 31 ods. 5 návrhu cenovej vyhlášky, mali byť v zmysle § 31 ods. 6 písm. c) návrhu cenovej vyhlášky uvedené len podmienky, za ktorých sa cena za pripojenie neuhrádza, ak sa opätovne prideluje pôvodná maximálna rezervovaná kapacita. V rozpore s tým však v § 31 ods. 7 návrhu cenovej vyhlášky nie sú žiadne takéto podmienky uvedené. Namiesto takýchto podmienok je totiž v § 31 ods. 7 návrhu cenovej vyhlášky uvedené, že cena za pripojenie sa uhrádza, ak sa po znížení maximálnej rezervovanej kapacity požaduje jej zvýšenie, čím § 31 ods. 7 de návrhu cenovej vyhlášky popiera § 31 ods. 6 písm. c) návrhu cenovej vyhlášky.

43. Zásadná pripomienka k §33 odsek 4

Navrhujeme upraviť formuláciu tak, aby zahŕňala aj prípad pripojenia do regionálnej distribučnej sústavy alebo nadradenej miestnej distribučnej sústavy

Navrhované znenie:

„(4) Ak sa elektroenergetické zariadenie alebo odberné elektrické zariadenie žiadateľa pripája do miestnej distribučnej sústavy alebo pri zvýšení maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho užívateľa sústavy v miestnej distribučnej sústave, maximálna cena za pripojenie zahŕňa náklady na pripojenie požadovaného elektroenergetického zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia u prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy, maximálnu cenu za pripojenie určenú podľa odseku 1, a vyvolané náklady na pripojenie v prenosovej sústave, alebo v nadradenej distribučnej sústave. Maximálna cena za pripojenie do miestnej distribučnej sústavy, do ktorej je elektroenergetické zariadenie užívateľa sústavy pripojené, sa uhrádza užívateľom sústavy alebo žiadateľom prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy.“

Odôvodnenie:

Dôvodom pre tento návrh je skutočnosť, že prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy (MDS) nemusí byť pripojený len do prenosovej sústavy, ale aj napríklad do regionálnej distribučnej sústavy alebo miestnej distribučnej sústavy. V prípade, ak požiadavka na pripojenie alebo navýšenie maximálnej rezervovanej kapacity zo strany žiadateľa vyvolá náklady na strane prevádzkovateľa nadradenej distribučnej sústavy v súvislosti s plnením obchodných a technických podmienok prevádzkovateľa nadradenej distribučnej sústavy, tieto by mali byť prenosené na žiadateľa v rozsahu 100%, identicky, ako je tomu v prípade prenosovej sústavy. V opačnom prípade by tieto náklady znášal prevádzkovateľ MDS bez nároku na kompenzáciu, pričom však rovnako, ako v prípade nákladov vyvolaných u prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ide o reálne náklady, ktoré sú vyvolané žiadosťou o pripojenie alebo navýšenie MRK a sú mimo kontroly prevádzkovateľa MDS. Zohľadnenie tejto nákladovej položky na úrovni 100% voči žiadateľovi zároveň zabráni tomu, aby boli tieto externé náklady prenášané na ostatných odberateľov.

44. Zásadná pripomienka k §34

Navrhujeme doplniť nový odsek (4) tak, aby bolo možné žiadateľovi v plnom rozsahu zohľadniť vyvolané náklady, ktoré vzniknú na strane nadradených sústav, identicky s princípom aplikovaným v prípade §33 – Pripojenie VVN.

Nasledujúce odseky navrhujeme prečíslovať.

Aj vzhľadom na doplnenie nového odseku (4), zároveň navrhujeme vypustiť poslednú vetu zo súčasného odseku (5) resp. po prečíslovaní, odseku (6), keďže nie je jednoznačné, či pôjde o vysporiadanie vzťahu medzi žiadateľom a prevádzkovateľom MDS, alebo medzi prevádzkovateľom MDS a prevádzkovateľom nadradenej sústavy.

Navrhované znenie

„(4) Ak sa elektroenergetické zariadenie alebo odberné elektrické zariadenie žiadateľa pripája do miestnej distribučnej sústavy alebo pri zvýšení maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho užívateľa sústavy v miestnej distribučnej sústave, maximálna cena za pripojenie zahŕňa náklady na pripojenie požadovaného elektroenergetického zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia u prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy, maximálnu cenu za pripojenie určenú podľa odseku 1, a vyvolané náklady na pripojenie v prenosovej sústave alebo v nadradenej distribučnej sústave. Maximálna cena za pripojenie do miestnej distribučnej sústavy, do ktorej je elektroenergetické zariadenie užívateľa sústavy pripojené, sa uhrádza užívateľom sústavy alebo žiadateľom prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy.“

Odôvodnenie:

Dôvodom pre tento návrh je skutočnosť, že v prípade, ak požiadavka na pripojenie alebo navýšenie maximálnej rezervovanej kapacity zo strany žiadateľa vyvolá u prevádzkovateľa MDS akékoľvek náklady na základe potreby splnenia obchodných a technických podmienok prevádzkovateľa nadradenej distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľa prenosovej sústavy, tieto by mali byť prenesené na žiadateľa v rozsahu 100%, identicky a nediskriminačne, ako je tomu v prípade pripojenia na VVN - §33, odsek 4.

45. Zásadná pripomienka k §35

Navrhujeme doplniť nový odsek (4) tak, aby bolo možné žiadateľovi v plnom rozsahu zohľadniť vyvolané náklady, ktoré vzniknú na strane nadradených sústav, identicky s princípom aplikovaným v prípade §33 – Pripojenie VVN.

Nasledujúce odseky navrhujeme prečíslovať.

Aj vzhľadom na doplnenie nového odseku (4), zároveň navrhujeme vypustiť poslednú vetu zo súčasného odseku (5) resp. po prečíslovaní, odseku (6), keďže nie je jednoznačné, či pôjde o vysporiadanie vzťahu medzi žiadateľom a prevádzkovateľom MDS, alebo medzi prevádzkovateľom MDS a prevádzkovateľom nadradenej sústavy.

Navrhované znenie

„(4) Ak sa elektroenergetické zariadenie alebo odberné elektrické zariadenie žiadateľa pripája do miestnej distribučnej sústavy alebo pri zvýšení maximálnej rezervovanej kapacity existujúceho užívateľa sústavy v miestnej distribučnej sústave, maximálna cena za pripojenie zahŕňa náklady na pripojenie požadovaného elektroenergetického zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia u prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy, maximálnu cenu za pripojenie určenú podľa odseku 1, a vyvolané náklady na pripojenie v nadradenej distribučnej sústave. Maximálna cena za pripojenie do miestnej distribučnej sústavy, do ktorej je elektroenergetické zariadenie užívateľa sústavy pripojené, sa uhrádza užívateľom sústavy alebo žiadateľom prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy.“

Odôvodnenie:

Dôvodom pre tento návrh je skutočnosť, že v prípade, ak požiadavka na pripojenie alebo navýšenie maximálnej rezervovanej kapacity na napäťovej hladine zo strany žiadateľa vyvolá u prevádzkovateľa MDS akékoľvek náklady na základe potreby splnenia obchodných a technických podmienok prevádzkovateľa nadradenej distribučnej sústavy, tieto náklady by mali byť prenesené na žiadateľa v rozsahu 100%, identicky a nediskriminačne, ako je tomu v prípade pripojenia na VVN - §33, odsek 4.

46. Zásadná pripomienka k §37 odsek 4, písm. i), §37 odsek 5 a §39 odsek 5

Navrhujeme ponechať znenie definície sadzby DD9 v zmysle aktuálne platnej vyhlášky č. 107/2023 Z. z., ako aj podmienky pre jej uplatnenie.

Analogicky navrhujeme obdobnú úpravu súvisiaceho ustanovenia (§ 39 ods. 5) aj pre segment zraniteľných odberateľov mimo domácnosti.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s úpravou sadzby DD9 ako dynamickou sadzbou v návrhu vyhlášky. V zmysle Zákona o energetike sa dynamickou cenou elektriny rozumie cena elektriny, ktorej výška odráža zmeny cien na denných a vnútrodných trhoch s elektrinou v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch. Z uvedeného vyplýva, že v prípade dynamickej ceny sa jedná o cenu neregulovanú, ktorá odráža trhové (spotové) ceny elektriny. Navyše Zákon o energetike upravuje samostatné podmienky pre odberateľa v domácnosti v súvislosti s ukončením zmluvy o dodávke/združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou v §17c (t.j. odlišne od úpravy v § 17b vzťahujúcej sa na zmluvy s regulovanou cenou), čo len potvrdzuje fakt, že pokiaľ odberateľ v domácnosti uzatvorí zmluvu s dynamickou cenou, nemôže ísť o cenu regulovanú. Odberateľovi v domácnosti so zmluvou s dynamickou cenou je vzhľadom k riziku vyplývajúcej z volatility trhových cien umožnené ukončiť zmluvu v podstate kedykoľvek, a to vo výpovednej lehote nie dlhšej ako 1 mesiac. Úprava sadzby DD9 ako dynamickej (neregulovanej) sadzby vo vyhláške, ktorou sa upravuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike (vrátane dodávky) preto nemá opodstatnenie. V tomto kontexte považujeme za neprípustné, aby úrad zasahoval do výšky dynamickej (neregulovanej) ceny dodávky elektriny, a teda nesúhlasíme s akýmkoľvek limitovaním výšky dynamickej ceny, ako to vyplýva z navrhovaného znenia § 37 ods. 5. Vzhľadom k uvedenému navrhujeme, aby sadzba DD9 predstavovala viacpásmovú sadzbu tak, ako je upravená aj v aktuálne platnej cenovej vyhláške č. 107/2023 Z. z.

47. Zásadná pripomienka k §38

Navrhujeme zachovať pre segment domácností obdobnú úpravu, ako je uvedená v § 40 ods. 7, v súvislosti s neočakávaným výrazným nárastom zraniteľných odberateľov elektriny okrem zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti v poslednom štvrtroku roku t-1. Obdobné ustanovenie pre segment domácností je súčasťou aktuálnej platnej vyhlášky č. 107/2023 Z. z. v § 7 ods. 7. Nevidíme dôvod na jej vypustenie. Uvedená úprava bola do cenovej vyhlášky zapracovaná ako reakcia na spustenie režimu DPI po ukončení pôsobenia spoločnosti SLOVAKIA ENERGY na trhu s energiami, pričom sme toho názoru, že má svoje opodstatnenie aj do budúcnosti. Zároveň považujeme za potrebné presne stanoviť spôsob, akým sa súvisiaci rozdiel nákladov zohľadní v cenovom konaní o dodávke elektriny na rok t.

48. Zásadná pripomienka k §38 odsek 1, písm. a)

Navrhujeme doplniť do definície koeficientu kckt na koniec odseku: „pre rok 2025 je kckt = 1“

49. Zásadná pripomienka k §38 odsek 1, písm. a) a c) a § 40 ods. 1) písm. a) a c)

Znenie § 38 ods. 1 písm. a) a c) a § 40 ods. 1) písm. a) a c) navrhujeme ponechať stanovenie parametra CEPXE,t spôsobom podľa aktuálne platnej vyhlášky URSO č. 107/2023 Z. z. Pre rok 2026 navrhujeme ponechať spôsob stanovenia rovnakým mechanizmom s možnou úpravou tzv. indexačného obdobia na prvý polrok roku t-1.

Odôvodnenie:

Akýkoľvek zásah do už prebiehajúceho indexačného obdobia na rok 2025 považujeme za retroaktívny, nakoľko dodávatelia už od začiatku indexačného obdobia zabezpečujú zdrojovanie komodity na komerčnom základe. Nakoľko plánovaná účinnosť vyhlášky je od 1. júla 2024, a ak by došlo k schváleniu navrhovaného znenia a skráteniu indexačného obdobia do 30. júna 2024 alebo k úplnej zmene v spôsobe stanovenia ceny komodity, dodávatelia nie sú objektívne schopní upraviť svoju nákupnú stratégiu tak, aby zabezpečili súlad s vyhláškou.

V prípade skrátenia indexačného obdobia pre zraniteľných odberateľov mimo domácnosti na rok 2025 na 9 mesiacov je potrebné doriešiť vznik pomerne veľkej otvorenej pozície zmenou indexačného obdobia počas doby jeho trvania (v kombinácii so štatisticky relevantným nárastom cien elektriny v letnom období, ktorý môže spôsobiť nútené zatváranie pozície v rámci risk kapitálu tzv. stop losy).

Taktiež nesúhlasíme s návrhom, aby do výpočtu maximálnej ceny za elektrinu CEt na účely dodávky elektriny pre zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti vstupoval parameter CKt v podobe tzv. referenčnej ceny, ktorá má byť pre rok 2025 určená vo výške 61 Eur/MWh. V návrhu vyhlášky nie je bližšie špecifikované, akým spôsobom úrad dospel pri určení výšky referenčnej ceny pre rok 2025 k sume 61 Eur a na základe akého ustanovenia primárnej legislatívy má referenčná cena vstupovať do výpočtu maximálnej ceny elektriny. Táto hodnota navyše nereflektuje ani podmienky uvedené v Dodatku č. 1 k Memorandu, v zmysle ktorých sa spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. (SE) zaviazala dodať elektrinu pre domácnosti v roku 2025 za cenu 66,7 Eur/MWh, pričom v nasledujúcich rokoch dodávky

má táto cena priebežne ďalej rásť (72,7 EUR/MWh v roku 2026 a 79,3 EUR/MWh v roku 2027). Uvedená dohoda zohľadňovala vtedajšiu (krízovú) situáciu s cenami na trhoch s elektrinou. Od vtedy došlo k podstatnému poklesu ceny elektriny v porovnaní s úrovňou cien počas vrcholiacej energetickej krízy, avšak trend vývoja cien v posledných mesiacoch, ako aj očakávaný rast dopytu po elektrine v najbližších rokoch len potvrdzujú, že scenár návratu k nízkym cenám pred energetickou krízou je málo pravdepodobný. Preto považujeme za nesprávne a nedôvodné, aby do výpočtu maximálnej regulovanej ceny elektriny pre domácnosti vstupovala fixne určená cena, ktorá nereflekтуje trhový vývoj cien elektriny. Plánovaný medziročný nárast ceny elektriny v rokoch 2025 – 2027 v zmysle dodatku č. 1 k Memorandu dostatočne nenahrádza ani navrhovaný koeficient kckt, ktorý sa paradoxne odvíja od trhových cien elektriny. Ani indexácia referenčnej ceny využitím koeficientu kckt nerieši zásadný problém, a to že navrhovaný spôsob výpočtu regulovanej ceny sa neodvíja od trhových cien elektriny, čím hrozí pre dodávateľov riziko nepokrytia ich oprávnených nákladov na nákup komodity. Pokiaľ má vstupovať do výpočtu úradom stanovená referenčná cena, musí byť zabezpečená, aby dodávateľia mohli za uvedenú cenu elektrinu zároveň aj obstaráť. Ak má byť elektrina za uvedenú cenu obstaraná dodávateľmi od Slovenských elektrární, z návrhu potom nie je zjavné, akým spôsobom bude zabezpečená povinnosť pre SE dodať/predať elektrinu dodávateľom za referenčnú cenu.

Je nutné zabezpečiť právne záväzným spôsobom (napríklad formou schválenia VHZ), aby SE boli povinné dodať/predať elektrinu dodávateľom za uvedenú cenu, čo by sa malo následne premietnuť do už uzatvorených kontraktov medzi SE a dodávateľmi.

Ak však nedôjde k schváleniu navrhnutého spôsobu stanovenia fixnej ceny a následného zdrojovania komodity od SE zo strany EK, je nutné stanoviť vo vyhláske náhradný mechanizmus výpočtu maximálnej ceny dodávky elektriny pre domácnosti, rešpektujúci doteraz uskutočnené nákupy elektriny pre regulované portfólio pre rok 2025 zo strany dodávateľov od začiatku aktuálne platného indexačného obdobia za trhové ceny.

Uvedený návrh je taktiež v rozpore s aktuálne platným zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, v ktorom sa v § 12 ods. 3 uvádza: „Spôsob vykonávania cenovej regulácie zohľadňuje ekonomicky oprávnené náklady, ekonomickú efektívnosť a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií, ktoré možno do ceny započítať, alebo ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk, ktoré boli započítané v cene schválenej alebo určenej úradom. Ekonomickou efektívnosťou sa rozumie veličina vyjadrujúca vzťah medzi hodnotovo vyjadrenými vstupmi a ich ekonomickými účinkami. Cena za dodávku elektriny podľa § 11 ods. 5 písm. a) alebo cena za dodávku plynu podľa § 11 ods. 5 písm. b) musí zahŕňať predpokladané náklady na nákup elektriny alebo plynu na veľkoobchodnom trhu s elektrinou alebo plynom, ostatné ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu vo výške určenej podľa § 40 ods. 1 písm. h).“ Predmetný návrh úradu de facto znamená, že dodávateľia nebudú mať pokryté svoje ekonomicky oprávnené náklady, nakoľko v tomto prípade absentuje prepojenie na regulovaný nákup elektriny pre zraniteľných odberateľov.

50. Zásadná pripomienka k §38 odsek 1, písm. b) a §40 odsek 1, písm. b)

V § 38 ods. 1 písm. b) a k § 40 ods. 1 písm. b) Navrhujeme ponechať výšku parametra kt vo výške podľa aktuálne platnej vyhlášky URSO č. 107/2023 Z. z., t. j. „10%“.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme so znížením koeficientu kt pod hodnotu 10%. Naopak, považujeme za opodstatnené jeho zvýšenie na hodnotu 12 %, a to nutne v prípade zohľadnenia netrhovej úrovne ceny komodity v prípade dodávky od SE. V ďalších rokoch sa už nepočíta s pozíciou SPP ako agenta a zo strany SE bude podľa očakávaní realizovaná dotknutým dodávateľom len dodávka pásmového produktu. Koeficient za diagram dodávky má byť v zmysle návrhu vyhlášky URSO určený zo základu výrazne pod reálnou veľkoobchodnou cenou, a tak nie je možné uvažovať o jeho prípadnom znížení pod 10%. Navyše v súčasnosti nie je zjavné, aký celkový objem elektriny bude aj v prípade schválenie pokračovania aktuálnej dodávky elektriny za zvýhodnenú cenu od SE k dispozícii a taktiež nie je známy mechanizmus vysporiadania objemov (ako je dnes v prípade agenta). Samotný tvar diagramu portfólia, ktorý je aktuálne podľa tzv. forwardovej krivky nižší, je zároveň pri nákupe na forwardovom trhu buď nehedgovateľný (nelikvidné štruktúrované produkty ako následok energetickej krízy) alebo len s vysokými prémiami. V prípade ponechania do tzv. spotovej dodávky hrozí aj riziko jeho výrazného prekročenia (viď napr. krach spoločnosti LE Trading ako dodávateľa štruktúrovaného produktu s plným spotovým rizikom, ktoré je citlivé na rast cien na krátkodobom trhu). Tvar portfólia je okrem sezónnosti ovplyvnený najmä pomerom cien produktov peak/off-peak, ktorý sa dnes nachádza na historických minimách kvôli bezprecedentnému prepadu spotreby v dôsledku energetickej a s tým súvisiacej

ekonomickej krízy. V prípade ekonomického zotavovania dôjde v dôsledku zvýšeného dopytu k rastu trhovej ceny, za ktorú budú musieť dodávatelia realizovať nákup diagramu.

V prípade zníženia koeficientu napriek popísaným rizikám požadujeme zváženie zavedenia korekčného faktoru na objektivizáciu nákladov.

Hodnota parametra kt vo výške max. 10% je v rámci podmienok vykonávania cenovej regulácie v elektroenergetike stanovená dlhodobo. Aj v menej turbulentných rokoch pred začiatkom energetickej krízy, počas ktorých boli trhové ceny elektriny stabilné, mala svoje opodstatnenie a zo strany dodávateľov bolo pravidelne preukazované, že náklady na diagram korelujú s touto hodnotou. Zníženie hodnoty tohto parametra v čase pretrvávajúcej cenovej nestability by znamenalo riziko nepokrytia ekonomicky oprávnených nákladov dodávateľov, čo by bolo v rozpore s vyššie uvedeným § 12 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z.

Vzhľadom na očakávaný vývoj správania odberateľov predpokladáme vyššie náklady na pokrývanie profilu odberu z dôvodu rastu počtu malých zdrojov (samovýroba) a dekarbonizácie vykurovania (prechod od vykurovania plynom na tepelné čerpadlá). Uvedené efekty budú spôsobovať rast spotreby v zime a pokles spotreby v lete. Cena elektriny v zime je výrazne vyššia a v budúcnosti bude rásť. Príkladom je aktuálna cena produktu „kvartálne základné pásmo Q1“ na rok 2026 (cena elektriny na prvý kalendárny štvrtrok). Kým na rok 2025 je táto relatívna cena voči cene ročného pásma na úrovni 1,10, na rok 2026 jeho cena už stúpa na 1,26 (burza EEX, ceny pre Nemecko)

51. Zásadná pripomienka k §38 odsek 1, písm. c) a §40 odsek 1, písm. c)

V § 38 ods. 1 písm. c) a k § 40 ods. 1 písm. c) navrhujeme ponechať výšku parametra Ot vo výške podľa aktuálne platnej vyhlášky URSO č. 107/2023 Z. z., t. j. „5,21 Eur/MWh“. Zároveň navrhujeme stanoviť minimálnu hodnotu parametra Ot vo výške 3,5 Eur/MWh.

Odôvodnenie:

Považujeme za neodôvodnené, aby sa výška nákladov na odchýlku dodávateľov odvíjala od nákladov na odchýlku iných subjektov na trhu. Taktiež by sme radi poukázali na časový nesúlad pri stanovovaní tohto parametra, nakoľko v prípade výpočtu nákladov na odchýlku pre PDS sa vychádza z hodnôt roka t-2, čo je výrazný časový odstup od reálneho času dodávky elektriny. Navyše, v porovnaní s PDS v prípade dodávateľov absentuje akýkoľvek korekčný mechanizmus. Zároveň nám nie je zrejmé, prečo má byť táto hodnota stanovená len vo výške 80% nákladov. Požadujeme plné 100% reflektovanie nákladov na odchýlku pre dotknuté subjekty.

V prípade, že sa úrad nestotožní s návrhom na ponechanie parametra Ot vo výške podľa aktuálne platnej vyhlášky, navrhujeme aplikovať riešenie, ktoré bolo úradu zaslané v januári 2024 ako jeden z podnetov k príprave návrhu vyhlášky. V budúcnosti sa očakáva vyššiu odchýlkovosť portfólia z dôvodu rastu samovýroby, rastu tepelných čerpadiel ako i zdieľania elektriny. Uvedené efekty budú znamenať väčšiu rozkolísanosť odberu elektriny, čo sa prejaví na vyšších odchýlkach. Taktiež postupná deregulácia taríf za odchýlky môže viesť k vyšším cenám za odchýlku v čase vysokého nedostatku alebo prebytku elektriny v sústave v kombinácii s trhovými cenami regulačnej elektriny.

Ďalej navrhujeme stanoviť minimálnu hodnotu parametra Ot vychádzajúcu z percentuálnej odchýlkovosti 10% (aktuálne cca 3,5 Eur/MWh).

52. Zásadná pripomienka k §38 odsek 6 a §40 odsek 5

Navrhujeme stanoviť hodnotu primeraného zisku výlučne ako percento z parametra CET. (CEMDt)

Odôvodnenie:

Nadalej trváme na tom, aby bol primeraný zisk legislatívne stanovený výlučne ako percento z ceny elektriny vstupujúcej do výpočtu maximálnej regulovanej ceny, a teda aby bol zrušený jeho fixne stanovený limit v Eur/MWh. Uvedené hodnoty nereflektujú vývoj na energetickom trhu v poslednom období. Pri súčasných trhových cenách elektriny a limitnej hodnote primeraného zisku vo výške 3 Eur/MWh vychádza jeho percentuálne vyčíslenie len vo výške približne 4%. Percentuálne stanovenie miery ziskovosti je štandardným postupom stanovenia zisku v podnikateľskom prostredí. Percentuálny spôsob stanovenia primeraného zisku zároveň má potenciál zatriktívniť podnikanie v činnosti dodávky elektriny v regulovanom segmente, čo by viedlo k zintenzívneniu konkurencie a hospodárskej súťaže, s pozitívnym vplyvom na koncovú cenu elektriny v dlhšom časovom horizonte. Súčasná fixná

limitná úroveň povoleného zisku nevytvára podmienky pre dlhodobu udržateľný rozvoj konkurenčného prostredia stanovený regulačným rámcom.

Opätovne uvádzame, že percentuálny spôsob stanovenia primeraného zisku taktiež vyplýva z § 2 písm. f) zákona č. 250/2012 Z. z., podľa ktorého primeraným ziskom je zisk, ktorý vychádza z vývoja obvyklého podielu zisku na ekonomicky oprávnených nákladoch s prihliadnutím na kvalitu, obvyklé podnikateľské riziko, vývoj dopytu na trhu a na ochranu spotrebiteľa a ktorý zohľadňuje aj rozsah potrebných investícií na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti sústavy a siete. A teda hodnota primeraného zisku by mala byť previazaná s vývojom nákladov dotknutého regulovaného subjektu, pričom najvýznamnejším nákladom dodávateľov je náklad na obstaranie elektriny.

53. Zásadná pripomienka k §38 odsek 7, písm. a), a §40 odsek 8, písm. a), §42 odsek 6 písm. a)

V § 38 ods. 7 písm. a) a k § 40 ods. 8 písm. a) a k § 42 ods. 6 písm. a) navrhujeme stanoviť jednotnú limitnú hodnotu parametrov NDOt-1, NDMDt-1 a NDPIt-1 na rok 2025 na najviac 1,68 eura na jedno odberné miesto a mesiac.

Odôvodnenie:

Vyššie uvedená hodnota 1,68 eura parametrov NDOt, NDMDt a NDPIt pre rok 2024 bola stanovená na základe aktuálne platného znenia cenovej vyhlášky č. 107/2023 Z. z. a zároveň je súčasťou cenových rozhodnutí dodávateľov pre segment zraniteľných odberateľov mimo domácnosti. Len v prípade segmentu domácností bola v cenovom rozhodnutí hodnota nákladov na dodávku elektriny na jedno odberné miesto za mesiac NDOt určená v maximálnej výške 1,50 eura na jedno odberné miesto a mesiac, a to z dôvodu plnenia povinnosti v zmysle rozhodnutia MH SR vo VHZ. Sme toho názoru, že limitná hodnota parametrov NDOt-1, NDMDt-1 a NDPIt-1 na rok 2025 by mala byť stanovená v súlade s aktuálne platnou cenovou vyhláškou, ako aj znením aktuálne platných cenových rozhodnutí pre rok 2024, a teda vo výške 1,68 eura. Sme toho názoru, že zníženie predmetnej hodnoty na 1,50 eura nie je opodstatnené a ani vhodné, a to aj vzhľadom na výrazný rast inflácie v posledných rokoch, ako aj neustále rastúce náklady dodávateľov.

Zároveň si dovoľujeme upozorniť na chybu v písaní v § 40 ods. 8 písm. a), kde miesto roku 2024 by mal byť uvedený rok 2025 a zároveň navrhujeme zjednotiť formuláciu v dotknutých ustanoveniach v záverečnej časti nasledovne: „...pričom určená výška NDOt-1 / NDMDt-1 / NDPIt-1 na rok 2025 je najviac 1,68 eura na jedno odberné miesto a mesiac.“

54. Zásadná pripomienka k §42 odsek 1

Navrhujeme ponechať koeficienty k1t a k2t na rovnakých hodnotách, aké sú stanovené v aktuálne platnej vyhláške č. 107/2023 Z.z.

Odôvodnenie:

Predmetné koeficienty v hodnotách podľa aktuálnej vyhlášky č. 107/2023 Z. z. sú v tejto výške stanovené dlhodobou, minimálne od roku 2013. Nepoznáme žiadny racionálny dôvod na ich zníženie. Práve naopak, v čase pretrvávajúcej cenovej nestability, kedy je aj riziko vzniku dodávky poslednej inštancie vyššie ako tomu bolo v období pred energetickou krízou, by bolo racionálnejšie skôr uvažovať nad zvýšením hodnôt týchto koeficientov, minimálne aspoň čo sa týka koeficientu rizikovej prirážky. Navyše, ďalšie legislatívne podmienky cenovej regulácie pre oblasť dodávky poslednej inštancie, najmä stanovenie maximálnej ceny dodávky poslednej inštancie pre odberateľov v domácnosti spôsobom, pri ktorom existuje riziko nezohľadnenia skutočne vynaložených nákladov dodávateľa poslednej inštancie, zvyšujú rizikovosť poskytovania tejto činnosti a tým aj nezáujem zo strany dodávateľov zabezpečovať činnosť dodávateľa poslednej inštancie.

55. Zásadná pripomienka k §42 odsek 5

Navrhujeme vypustiť v § 42 ods. 5.

Alternatívne navrhujeme upraviť znenie § 42 ods. 5 nasledovne:

„Ak je pre zraniteľného odberateľa elektriny v domácnosti uplatňovaná cena elektriny za dodávku elektriny pri dodávke poslednej inštancie vyššia od maximálnej ceny elektriny pri najdrahšej sadzbe regulovanej ceny za štandardnú dodávku elektriny pre zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti podľa cenníka dodávateľa elektriny, ktorý poskytuje dodávku poslednej inštancie najviac o 30 %, dodávateľ poslednej inštancie túto cenu za dodávku poslednej

inštalácie uplatní pre zraniteľného odberateľa elektriny v domácnosti v celom rozsahu. Ak cena elektriny za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštalácie je vyššia od maximálnej ceny elektriny pri najdrahšej sadzbe regulovanej ceny za štandardnú dodávku elektriny pre zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti podľa cenníka dodávateľa, ktorý poskytuje dodávku poslednej inštalácie, o viac ako 30 %, dodávateľ poslednej inštalácie uplatní pre zraniteľného odberateľa elektriny v domácnosti cenu elektriny za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštalácie vo výške podľa predchádzajúcej vety, pričom vzniknuté náklady spojené so zabezpečením dodávky elektriny počas dodávky poslednej inštalácie pre zraniteľného odberateľa elektriny v domácnosti v rozsahu neuplatnenom pre zraniteľného odberateľa elektriny v domácnosti si príslušný dodávateľ poslednej inštalácie uplatní v konaní o cenovej regulácii."

Odôvodnenie:

Navrhujeme z § 42 vypustiť celý odsek 5. Spôsob výpočtu maximálnej ceny za dodávku elektriny v režime dodávky poslednej inštalácie je daný výpočtom podľa § 42 ods. 1 a odzrkadľuje náklady dodávateľa poslednej inštalácie, ktoré mu vzniknú v súvislosti so zabezpečením plnenia povinnosti obstaráť pre odberateľov v režime DPI elektrinu v danom čase na trhu a dodať ju týmto odberateľom. Odlíšny mechanizmus určenia ceny DPI pre domácnosti stanovený v ods. 5 vytvára riziko nepokrytia nákladov dodávateľa v súvislosti s obstaraním elektriny a je teda v rozpore s § 12 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z., podľa ktorého spôsob vykonávania cenovej regulácie zohľadňuje ekonomicky oprávnené náklady, ekonomickú efektívnosť a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií, ktoré možno do ceny započítať.

V prípade, že sa úrad s vypustením predmetného ustanovenia nestotožní, navrhujeme, aby bola do neho doplnená časť, v zmysle ktorej bude mať dodávateľ právo uplatniť si v konaní o cenovej regulácii vzniknuté náklady spojené so zabezpečením DPI v rozsahu neuplatnenom pre zraniteľného odberateľa v domácnosti (t. j. rozdiel medzi cenou elektriny počas DPI a maximálnou cenou elektriny pri najdrahšej sadzbe regulovanej ceny za štandardnú dodávku elektriny nad 30 %). V opačnom prípade bude ustanovenie § 42 ods. 5 nielenže v rozpore s § 12 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z., ale najmä môže byť pri volatilitte trhových cien, akej sme boli svedkami v posledných rokoch, pre dodávateľov poslednej inštalácie likvidačné.

Ak by sa úrad stotožnil s nami navrhovaným doplnením ustanovenia § 42 ods. 5, v súvislosti so spôsobom uplatnenia nákladov v cenovom konaní odkazujeme na znenie nášho podnetu k príprave cenovej vyhlášky, zaslaného úradu v januári 2024.

56. Zásadná pripomienka k §43 odsek 9

V § 43 ods. 9 písm. b) 2 navrhujeme vypustiť "ktoré výrobca elektriny preukazuje zmluvami o dodávke biometánu uzatvorenými s výrobcami biometánu"

Odôvodnenie:

Považujeme za nadbytočné. Na preukázanie spotreby biometánu má postačovať preukázanie potvrdeniami o pôvode biometánu (zárukami pôvodu). Rovnako to postačuje aj pre EE, takáto požiadavka zvyšuje administratívnu náročnosť a popiera zmysel registra záruk pôvodu pre biometán.

57. Zásadná pripomienka k §44

V § 44 navrhujeme doplniť úpravu pre výpočet PCO2 podľa § 7 vyhlášky č. 370/2023 Z. z.

Odôvodnenie:

V zmysle § 6 ods. 5 zákona č. 309/2009 Z. z.: „Úrad zmení cenu elektriny podľa odseku 3 a ponúknutú cenu elektriny podľa odseku 4 na jeden kalendárny rok korekciou, ktorá zohľadňuje výrazné zvýšenie alebo zníženie ceny vstupných surovín, ktoré sa použili na výrobu elektriny a ceny emisných kvót, ktoré sa použili na plnenie povinnosti podľa osobitného predpisu.“ Z uvedeného dôvodu navrhujeme zapracovať do Vyhlášky aj úpravu korekcie týkajúcej sa emisných kvót.

58. Zásadná pripomienka k §44 odsek 1

V § 44 ods. 1 potrebné definovať korekciu nákladov V celom výpočte chýba korekcia nákladov na CO2, bolo by vhodné ju doplniť. Ak nebude doplnená, potom je otázka, čo bude s korekciou PCO2, ktorá bola aplikovaná na rok 2024, bude ďalej zahrnutá v cene? Bolo by vhodné dodefinovať vo vyhláške.

59. Zásadná pripomienka k §44 odsek 3, písm. a) prvý bod

V § 44 ods. 3 písm. a) prvý bod sa na konci čiarka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa slová:

„v prípade paliva zemný plyn je nákupná cena určená ako aritmetický priemer denných uzatváracích cien (settlement price) oficiálneho kurzového lístka zverejnených burzou EEX (European Energy Exchange) na webovom sídle www.eex.com/en/market-data/natural-gas/futures pre produkt EEX THE Natural gas futures Cal-t v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. januára roku t-1 do 30. júna roku t-1,“.

60. Zásadná pripomienka k §44 odsek 3, písm. a), tretí bod

V § 44 ods. 3 písm. a) tretí bod sa na konci čiarka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa slová:

„v prípade paliva zemný plyn je nákupná cena určená ako aritmetický priemer denných uzatváracích cien (settlement price) oficiálneho kurzového lístka zverejnených burzou EEX (European Energy Exchange) na webovom sídle www.powernext.com/futures-market-data v časti All contracts, Settlement prices on Seasons and Calendars produktu THE Cal-22 v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. januára roku 2021 do 31. decembra roku 2021,“.

61. Zásadná pripomienka k §44 odsek 3, písm. a), piaty bod

V § 44 ods. 3 písm. a) piaty bod sa na konci čiarka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa slová:

„v prípade paliva zemný plyn je nákupná cena určená ako aritmetický priemer denných uzatváracích cien (settlement price) oficiálneho kurzového lístka zverejnených burzou EEX (European Energy Exchange) na webovom sídle www.eex.com/en/market-data/natural-gas/futures pre produkt EEX THE Natural gas futures Cal-23 v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. januára roku 2022 do 31. decembra roku 2022,“.

62. Zásadná pripomienka k §44 odsek 3, písm. a), desiaty bod

V § 44 ods. 3 písm. a) desiaty bod sa slová: „koeficient, ktorý“ nahrádzajú slovami „koeficient v hodnote 0,3 pre rok 2024, v hodnote 0,4 pre rok 2025 a v hodnote 0,3 pre rok 2026, ktorý z dôvodu zmeny metodiky výpočtu Pzn pre rok 2024“.

63. Zásadná pripomienka k §44 odsek 3, písm. b)

V § 44 ods. 3 písm. b) sa na konci čiarka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa slová:

„v prípade paliva zemný plyn bude nákupná cena určená ako aritmetický priemer denných uzatváracích cien (settlement price) oficiálneho kurzového lístka zverejnených burzou EEX (European Energy Exchange) na webovom sídle www.eex.com/en/market-data/natural-gas/futures pre produkt EEX THE Natural gas futures Cal-t-n v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. januára roku t-n-1 do 30. júna roku t-n-1.“.

64. Zásadná pripomienka k §44 odsek 4

V § 44 ods. 4 sa číslovka „10“ nahrádza číslovkou „8“.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme so zvýšením hraničnej hodnoty zmeny nákupných cien zo súčasných 8 % na 10 %. V zmysle zákona má dôjsť k zmene ceny elektriny korekciou pri výraznom zvýšení alebo znížení ceny vstupných surovín. Dlhodobá prax úradu nastavila tento parameter na 8 %, pričom nie sú známe žiadne dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu tejto ustálenej praxe Úradu.

65. Zásadná pripomienka k §44 odsek 7

V § 44 ods. 7 sa na konci bodka nahrádza čiarkou a pripájajú sa slová „a to vrátane vplyvu koeficientu r_t^i “.

Odôvodnenie:

V súčasnosti Úrad pri tvorbe premennej NCPP používa metodiku, ktorá nie je súčasťou normatívneho textu cenovej vyhlášky, pričom obdobné indexy používané na účely cenovej regulácie vo vyhláške uvádzané sú. Z dôvodu zvýšenia transparentnosti cenovej regulácie tvorby Pzn navrhujeme doplniť indexy v prípade paliva zemný plyn.

66. Zásadná pripomienka k §44 odsek 7

V § 44 ods. 7 navrhujeme za poslednú vetu doplniť novú vetu, ktorá znie:

„Ak sa postupuje podľa prvej vety, Pzn_t^i sa vypočíta podľa nasledovného vzorca:

$$Pzn_t^i = (NCPP_t^i \times QPP_{(1MWh,t-1)}^i - NCPP_{(t-n-1)}^i \times QPP_{(1MWh,t-n-1)}^i) + (NCPP_{2023}^i \times QPP_{(1MWh,2023)}^i - NCPP_{2022}^i \times QPP_{(1MWh,2022)}^i) \times \sum_{2025}^{2026} r_t^i \times 12/m,$$

kde m je počet ucelených kalendárnych mesiacov roka 2025, počas ktorých sa danému zariadeniu uplatňuje podpora

Odôvodnenie:

Navrhujeme definovať vzťah pre výpočet podpory končiacej pred rokom 2026 priamo do vyhlášky z dôvodu vyššej transparentnosti a predvídateľnosti.

67. Zásadná pripomienka k §47 odsek 3 a 4

V § 47 ods. 3 a ods. 4 navrhujeme za slová „od 1. októbra 2023“ doplniť slová „do 30. júna 2024“ a súčasne navrhujeme doplniť nové ods. 5 a ods. 6, ktoré by aktualizovali výkupné ceny pre zariadenia uvedené do prevádzky od 1. júla 2024.

Doterajšie ods. 5 až ods. 8 sa úmerne prečísľujú.

Odôvodnenie:

Pripomienkovaná pracovná verzia materiálu predstavuje budúci návrh úplne novej vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácie v elektroenergetike, pričom aj vo vzťahu k podporovaným zdrojom sa v materiáli navrhuje niekoľko zmien. Pre vylúčenie pochybností a v záujem posilnenia zásad princípu legitímnych očakávaní by preto bolo vhodné aktualizovať výkupné ceny s účinnosťou ku dňu, kedy má nadobudnúť účinnosť nová vyhláška.

68. Zásadná pripomienka k §47 odsek 3 a 4

V § 47 ods. 3 a ods. 4 navrhujeme za slová „od 1. októbra 2023“ doplniť slová „do 30. júna 2024“ a súčasne navrhujeme doplniť nové ods. 5 a ods. 6, ktoré by aktualizovali výkupné ceny pre zariadenia uvedené do prevádzky od 1. júla 2024. Doterajšie ods. 5 až ods. 8 sa úmerne prečísľujú. Ďalej navrhujeme pri vyššie spomenutej aktualizácii cien do kategórií technológií uvedených v súčasnosti pod §47 ods. 4 pod písmenom a) a b), tj. „v spaľovacej turbíne s kombinovaným cyklom“ a „spaľovacia turbína s regeneráciou tepla“ doplniť aj palivá bioplyn a biometán. Okrem toho v súčasnom odseku 5 navrhujeme doplniť aj palivo „bioplyn“.

Odôvodnenie:

Pripomienkovaná pracovná verzia materiálu predstavuje budúci návrh úplne novej vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácie v elektroenergetike, pričom aj vo vzťahu k podporovaným zdrojom sa v materiáli navrhuje niekoľko zmien. Pre vylúčenie pochybností a v záujem posilnenia zásad princípu legitímnych očakávaní by preto bolo vhodné aktualizovať výkupné ceny s účinnosťou ku dňu, kedy má nadobudnúť účinnosť nová vyhláška.

Doplnenie palív bioplyn a biometán reflektuje na prijaté záväzky SR v oblasti postupnej náhrady zemného plynu obnoviteľnými formami. Náhrada zemného plynu bioplynom a biometánom je aktuálne nákladovo najefektívnejšou formou dekarbonizácie energetiky, nakoľko umožňuje využívať do veľkej miery modernizované plynové aktíva a infraštruktúru, ktoré majú v súčasnosti najvyššiu hraničnú užitočnosť.

69. Zásadná pripomienka k §47 – vloženie odseku 9

§ 47 sa dopĺňa odsekom 9, ktorý znie:

„(9) Cena elektriny podľa odsekov 5 a 6 (v prípade neakceptovania predošlej pripomienky na doplnenie nových ods. 5 a 6 ide o pôvodné ods. 3 a 4 – pozn.) sa pre zariadenie výrobcu elektriny upravuje podľa roku uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky korekciou Pznti podľa § 44 ods. 3 až 5, ktorá zohľadňuje výrazné zvýšenie alebo zníženie ceny vstupných surovín použitých na výrobu elektriny, okrem prvého roku regulačného obdobia.“

Odôvodnenie:

Z dôvodu, že pevné ceny elektriny uvedené v § 47 ods. 3 a 4 sú platné už od 1. októbra 2023 a nezohľadňujú v sebe aj zvýšenie ceny elektriny korekciou Pzn na rok 2024 a ďalšie roky, je potrebné doplniť do Vyhlášky aj navrhované ustanovenie odseku 9 tak, ako tomu bolo podľa doterajšej vyhlášky č. 370/2023 Z. z. (§ 10 ods. 9).

70. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 1, bod 6

K sadzbe dane z príjmov právnických osôb navrhujeme pridať aj sadzbu osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach ustanovenú podľa osobitného predpisu.

Odôvodnenie:

Zisk PDS nie je zaťažovaný len daňou z príjmu právnických osôb, ale aj osobitným odvodom z podnikania v regulovaných odvetviach a preto by táto skutočnosť mala byť zohľadnená aj vo výpočte sadzby WACC.

71. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 7, bod 2, písm. b)

Navrhujeme ponechať odchýlkovosť diagramu strát na úrovni 25%.

Odôvodnenie:

ÚRSO-m navrhované zníženie odchýlkovosti na 15% pre rok 2025, resp. 10% pre rok 2026 nereflektuje skutočnú odchýlkovosť diagramu strát. Skutočná odchýlkovosť strát bola 37% v roku 2022 a 28% v roku 2023 a teda, že navrhovaných 15%, resp. 10% nie je založených na žiadnych relevantných údajoch. Skutočná odchýlkovosť strát 37% za rok 2022 a 28% za rok 2023 je založená na skutočnej predikcii D+1 na základe skutočnosti D-1.

72. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 9, tabuľka 2

Navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Je zrejmé, že sa nejedná o žiadny „nadvýnos“ tak, ako to označuje ÚRSO. PDS uplatňujú tarify za rezerváciu kapacity voči hodnote rezervovanej kapacity a nie voči hodnote maximálnej rezervovanej kapacity. Výnosy za pripojenie (za maximálnu rezervovanú kapacitu) sa odpočítavajú od povolených výnosov PDS, ktoré sa môžu alokovať do cien za prístup do DS a distribúciu elektriny. Zároveň zo spôsobu stanovenia cien za prístup do DS a distribúciu elektriny je zrejmé, že oprávnené výnosy za distribúciu sa stanovujú bez ohľadu na výšku rezervovanej kapacity: ak sú povolené náklady a primeraný zisk PDS vo výške 100 jednotiek, rozpočítava sa tento povolený výnos na kapacitu a spotrebu. Ak by sa aj nelogicky odpočítavali tieto „nadvýnosy“ tak, ako navrhuje ÚRSO, tak by PDS museli žiadať o navýšenie cien, pretože nedosiahnu objem povolených výnosov vo výške 100 jednotiek.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/215>